

PIŠE PRIHODNOST.

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 2, junij 2024

- Vroče poletje v (Novem) mestu
- Poklon velikemu olimpijcu Leonu Štuklju
- Intervju: Vesna Kelbl Canavan, vodja prireditvenega programa pri Založbi Goga

0 naslovnici

Novomeški poletni večeri so vedno paša za oči. Tudi to poletje bo na Glavnem trgu spet vroče.

KAZALO

3	Uvodnik	20	Zelene površine Olimpijskega centra Novo mesto vabijo: preizkusite trimstezo!
4	Županova kolumna	22	Vrtec Ciciban Novo mesto skrbi za Zemljo in svoje mesto – Novo mesto
5	»Pričakujemo lahko dinamično in razburljivo poletje v mestu!«	23	»Najpomembnejša vrednota, za katero skrbimo vsi, tako šola kot starši, je znanje!«
8	Za nami še en uspešno izveden Festival cvička!	24	O vlogi in aktivnostih Javnega stanovanjskega sklada v MONM
10	Poletno dogajanje v Zavodu Novo mesto	26	Največji dan: zmaga v Parizu
11	Dan krožnega gospodarstva v Novem mestu: Krožno je možno!	28	In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.
12	V Jurni vasi prenovljena cesta, ob njej pločnik za šolarje	29	Če bi vsak poskrbel vsaj za svoj kotiček ...
12	Za krajane Gorenjega Karteljevega nov vodovod in cesta	30	Nosek dol – iz Novega mesta po državi
13	Na Portovalu gledalci navijajo z nove pokrite tribune	32	Aktivnosti LAS DBK za bolj zeleno mesto
13	Celovita in varnejša ureditev odseka Westrove ulice	33	Kako do ugodnih kreditov in subvencije obrestne mere?
14	Kronika občinskega sveta marec–april 2024	34	Poskusite z mediacijo
15	Prispevki svetniških skupin	35	Križanka
18	Novomeški kolaž	36	Poletje v Novem mestu

Novo mesto

Glasiło Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

KOORDINACIJSKI ODBOR

Peter Žunič Fabjančič, Monika Gabrič Simon, Saša Sršen, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Mirjana Martinović in Anja Čampa

NASLOVNICA

Lenart Lukšič

JEZIKOVNI PREGLED

Meta Uhan

PRODUKCIJA

Para, d. o. o., Ljubljana

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

župan Mestne občine Novo mesto

JUNIJ 2024

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

S SONCEM OBSIJANI

Zavedanje, da imaš že ogromno. Ne želiš si vsega, nočeš preveč. Rabiš le toliko, da dosežeš svoj potencial. Ne primerjaš se z drugimi, ker drugi pišejo svojo zgodbo, ki je morda povsem drugačna od tvoje. Zavedaš se, da si danes tukaj, že jutri te morda več ne bo. Svet se bo vrтел dalje. Ker je to naravni krog življenja. Tukaj smo zato, da pustimo sled in izkoristimo vse danosti, ki jih premoremo. Kdor hoče preveč, bo dobil premalo. Vsi poznamo lkarovo zgodbo. Hrepenel je po soncu, a se na koncu opekell.

Nekateri lebdijo, drugi tečejo, tretji hodijo, naslednji plavajo, tisti za njimi kolesarijo ... vsem je skupno to, da potujejo v neko novo smer. Da se nikoli ne ustavijo. Človeško telo je v svojem grobem bistvu čudovito. Ker je opremljeno z okončinami, ki hrepenijo po tem, da so čim pogostejše v gibanju. Da nismo pri miru. Več časa mirujemo, slabše se psihično in fizično počutimo. Ker za kaj takega nismo ustvarjeni. Tudi za letenje nismo ustvarjeni. Ta privilegij je rezerviran za ptice, nekatera plovila, še kakšna druga živa bitja in to je to. Mi pa iščemo svojo pot, ki se nikoli ne konča. Tudi ko se naša fizična pot sklene.

Pametnejši ljudje od mene znajo povedati, da sta hvaležnost in dobrotla vrednoti, ki ju ne moreš skriti. Ki žarita v osebi, ki ju hrani v sebi. To je danes (žal) precejšnja redkost. Vendar ne vidim razloga, da se nekdo ne bi trudil v tej smeri. Da je najboljši, kar je lahko. Da ceni to, kar ima. Da je hvaležen tistim, ki soustvarjajo njegov barviti dan.

Poletje je čas notranje refleksije. Narava nas opomni, da se nam nikamor ne mudi. Da je prevroče, da bi se preveč naprezali. Da bodo vse prej neodložljive službene obveznosti za kakšen mesec brez težav počakale. Da lahko globoko vdihnemo in zadihamo. Da je čisto v redu, če si po kosilu privoščimo počitek. Ali če se zvečer odpravimo na sprehod ali pijačo.

Poletje v (Novem) mestu je nekaj čudovitega. Novomeški poletni večeri so edinstveni, skrivnostni, osvežilni in razvedrilni. Naj gre za dober koncert

ali zanimiv pogovor, odlično predstavo ali zabavno igro. Vsak bo prišel na svoj račun. Le neutemeljen izgovor te lahko priklene na domač fotelj. Ne pozabi – tu smo, da se gibamo. Da se smejimo, veselimo, družimo, širimo dobroto in hvaležno pozdravljamo tiste malenkosti, ki se izkažejo za najpomembnejše za našo in vašo notranjo moč.

Ko pomislim na svoje otroške dni, stopijo v ospredje vedno poletni spomini. Cele dneve smo preživeli na igriščih, se podili najprej za žogami, nato za dekletii. Ko je ura postala nepomembna, ko so bila kratka oblačila umazana od sladoleda in ko smo tople poletne večere preživeli tako, da smo s prijatelji razglabljali o vsem, a hkrati o ničemer. Ves svet je bil pred našimi nogami. Celot življenje časa smo imeli, da si ga pokorimo. Ko je edini »strah« predstavljall koledar in tisti 31. avgust/1. september, ko je poleg pisalo konec počitnic/začetek šole. Ker je to hkrati na nek način pomenilo konec brezskrbnih, dolgih, s soncem obsijanih dni in začetek novih obveznosti.

Na srečo sta 31. avgust in 1. september še neskončno daleč. Do takrat nas čaka še darilo leta, ki ga pooseblja poletje. Če ga boste preživeli na morju, v gorah ali kar doma, naj bo čarobno, kot je nekaj neskončno posebnega tudi sleherna poletna dogodivščina.

Če si lahko, karkoli ti srce poželi, se odloči, da boš dobro in hvaležno bitje. To bodo hitro opazili in prevzeli tudi drugi. Opazuj, kako se ta krog okoli tebe širi. Sčasoma boš tako postal utelešen brezskrbni, srečni poletni večer, ki bo žarel tudi v hladnejših mesecih leta. Vsak namreč rabi koga ali kaj, da ga takrat pogreje.

ZRELA POLITIKA MORA VIDETI ČEZ OBDOBJA MANDATOV

Mag. Gregor Macedoni, župan

Urejanje skupnih zadev, ki se tičejo posamezne skupnosti, poimenujemo z najširšim izrazom »politika«. Naloga politike je urejanje tako sprotih izzivov kot postavljanje dolgoročnih, strateških okvirov in ciljev, h katerim so usmerjena posamezna dejanja. Veliko je vsakodnevnih izzivov na osnovnih področjih delovanja lokalne samouprave: zagotavljanje kakovostne vodooskrbe, okoljsko izvajanje odvajanja in čiščenja odpadnih vod (kanalizacijski sistemi in čistilne naprave), upravljanje in vzdrževanje občinskega cestnega omrežja, odvoz, predelava in odlaganje odpadkov, predšolska vzgoja, osnovna šola, primarno zdravstvo (zdravstveni dom), upravljanje športnih objektov in športne dejavnosti, upravljanje kulturnih objektov in kulturno ustvarjanje (knjižnica, kulturni center, gledališče), izobraževanje odraslih, svetovalni center za otroke in mladostnike, prostorsko načrtovanje, izvajanje lokalne prostorske politike, socialna stanovanjska politika, mladinska infrastruktura in mladinske dejavnosti, turistično upravljanje, socialna lokalna politika (denarne pomoči, sistem lokalne blaginje), podpora nevladnim organizacijam s področja kulture, športa, sociale, prostora, turizma ..., podpora podjetništvu in gospodarstvu ... in kljub dolgemu seznamu še niso našteje vse naloge, ki jih izvaja lokalna skupnost. Zato je ob tako širokem spektru izvajanja nalog pomembno, da znamo postaviti strateške cilje, jih primerno merljivo opredeliti ter nato izvajati aktivnosti v zastavljeni smeri.

Danes izraz »politika« ni razumljen oz. sprejet pozitivno. Na dolgo lahko razpravljamo o vzrokih; gotovo jih bomo našli tako v nosilcih političnih funkcij kot v načinu izvedbe politike v praksi. Kot nosilec politične funkcije ne bom komentiral politikov. Prepričan pa sem, da je eden izmed temeljnih vzrokov za neučinkovitost upravljanja države v tem, da je politično delovanje omejeno zgolj na čas znotraj enega mandata oz. poteka še v krajših ciklih. Posledice se kažejo v sprejemanju kratkoročnih in vsečnih odločitev, manj pa se sprejme odločitev, ki rešujejo in zmagujejo na dolgi rok. Tovrstne odločitve namreč pogosto niso niti vsečne niti priljubljene.

Zgodbe uspešnega upravljanja opredeljuje kontinuirano in strateško usmerjeno vodenje. Novomeška občina v zadnjih letih pogosto nastopa kot lokalna skupnost, ki izstopa s svojim načinom dela in rezultati. To so nadpovprečni rezultati na področju finančnega upravljanja (nizka zadolženost, visoka realizacija proračuna z veliko sofinancerskimi sredstvi), gospodarno zastavljene investicije z nadpovprečnimi učinki in presežno estetsko vrednostjo (številne arhitekturne in urbanistične nagrade), pridobivanje sofinancerskih sredstev neposredno iz mehanizmov EU ter številna inovativna mednarodna partnerstva, inovativno izvajanje javnih storitev (center za alternativno reševanje

sporov, sistem lokalne blaginje) ter tesno sodelovanje z gospodarstvom pri zagotavljanju temeljnih pogojev za gospodarski razvoj.

Morda je prav, da izpostavim nekaj manj znanih dejstev, ki so temelj našega delovanja.

- 1. Zagotovljeno je prostorsko načrtovanje za gospodarski razvoj.** Novomeška občina je edina med velikimi slovenskimi občinami, ki je v zadnjih letih s prostorskim načrtovanjem povečala površine za proizvodne dejavnosti. Kljub dejstvu, da se (oz. se bodo) »degradirana industrijska območja« v bližini središča mesta revitalizirajo kot nova stanovanjska območja ter območja storitvene ponudbe (Labod, TPV ...), smo na novih ter razširjenih industrijskih območjih (nekoliko stran od mestnega središča) zagotovili strateške površine za širitve podjetij, kot sta npr. Krka in Adria Mobil, zagotovljen pa je prostor tudi za nove zgodbe, ki jih bodo pisali inovativni novomeški podjetniki.
- 2. Brez usposobljenih in zadostnih kadrov ne bo uspešnih zgodb v prihodnosti.** Zato novomeška občina intenzivno sestavlja mozaik, ki privablja nove občane in prek vse več raziskovalnih in visokošolskih možnosti zagotavlja kadrovske podpore novomeški zgodbi v prihodnosti.
- 3. Novo mesto predstavlja atraktivno okolje za življenje in delo.** Mesta tekmujejo med seboj. In Novo mesto ima vse bolj celovito ponudbo, ki je prava kombinacija ne prevelikega in ne premajhnega mesta. Nikoli ne bomo milijonsko mesto, še vedno pa imamo in tudi vsak dan nadgrajujemo kakovostno ponudbo zelenega, varnega in tehnološko naprednega pametnega mesta. Smo eno redkih okolij, ki imamo zdravo rast števila prebivalcev ter pozitivno demografijo.

Navedeni strateško zastavljeni cilji so rezultat naših odločitev, veliko pa je še vedno v rokah države, kjer nas prepogosto ne razumejo najbolje. Predvsem pa državna politika nima dovolj dolgoročnega delovanja. Gotovo bi država s pravočasno gradnjo obeh novomeških obvoznic z mostovima, hitrejšim umeščanjem in izgradnjo hitre dvotirne železnice ter z ustanovitvijo javne univerze v Novem mestu spodbudila še hitrejši razvoj našega mesta. Zato bomo pri tem, kar nam pripada glede na delež vplačanih davkov v državni proračun, vztrajali. In bomo uspeli. Četudi z nekaj zamika.

Pred nami je poletje. Obeta se veliko poletnega dogajanja. Želim vam veliko sonca in mirnih dni. Tako v našem mestu, prečudovitih kotičkih po celi občini kot na vseh poteh, kjer si boste nabirali novih moči in izkušenj.

Boštjan Pucelj

> Jure Marolt

**VESNA KELBL CANAVAN,
VODJA PRIREDITVENEGA PROGRAMA PRI ZALOŽBI GOGA**

»PRIČAKUJEMO LAHKO DINAMIČNO IN RAZBURLJIVO POLETJE V MESTU!«

Tomaž Stupar

Poletja v Novem mestu si brez odličnih dogodkov in izvrstnih gostov, ki jih pritegnejo producenti Novomeških poletnih večerov, Založba Goga, sploh ne znamo več predstavljati. Tudi letos bodo poskrbeli za to, da poleti še zdaleč ne bo lepo le na morju, ampak bo noro zanimivo tudi na osrednjem novomeškem trgu. O tem, kaj dobrega nas vse čaka, smo se pogovarjali z Vesno Kelbl Canavan, ki je pri Gogi vodja prireditvenega programa.

Vesna, kakšno poletje v mestu nas čaka, kakšne dogodke lahko pričakujemo?

Pričakujemo lahko dinamično, razburljivo poletje. V sodelovanju s Festivalom novomeško poletje bomo imeli dva koncerta, in sicer Darko Rundek ter Nova novomeška pomlad, na katerih se bodo predstavili Generator in Atwoodovo padalo. Sicer bomo spet predstavljali in odpirali različne teme in knjige, imeli bomo predstave za otroke in odrasle. Odraslim se bo predstavil Andrej Rozman - Roza z novo knjigo Dvumovinska lirika, druga predstava pa bo monokomedija Đorđić se vrača, po knjižni predlogi Gorana Vojnovića. Glavna termina za naše dogodke ostajata četrtek in sobota, a so v igri tudi drugi dnevi. Poleti je vse pač težje uskladiti, in če bo nastopajočim ustrezalo drugače, se bomo prilagodili.

Katera imena in dogodke – seveda ne le iz literarnega sveta – že lahko potrdite?

S Tadejem Golobom bomo predstavili knjigo Pikčasta Slovenija, njegov kolesarski vodnik. V sodelovanju z Dolenjskim muzejem bomo odprli temo Olimpijske igre, kjer bomo predvajali film in se pogovarjali. Pripravili bomo tudi pogovor o teoriji kriminalk ob predstavitvi knjige Memento umori, kjer bodo gostje Marcel Stefančič Jr., Mirt Komel in drugi. Predstavili bomo knjižni prvenec Tine Perič Črtice, kjer bosta sodelovala tudi Goran Vojnović in Milica Antić Gaber, skupaj pa se bodo dotaknili teme izbrisa. Imeli bomo tudi koncert Anje Pavlin za otroke, in

sicer o prigradah polžka Petra. En večer bomo namenili poeziji, gostili bomo Denisa Škofiča, Anjo Zag Golob, Nino Dragičević in Klavdijo Kotar. Ob vsem tem pa bomo en dogodek namenili zelo aktualni temi umetne inteligence – polemiki o njeni rabi in izrabi. Dotaknili se bomo tudi teme ekološkega kmetijstva, in sicer ob predstavitvi knjige Nataše Kramberger.

Redni obiskovalci Novomeških poletnih večerov na podlagi izkušenj iz preteklih let vedno veliko pričakujejo od programa festivala. Kako zadovoljite različne okuse?

Ljudje nam povedo, katere vsebine si želijo. To se nam zdi zelo koristna povratna informacija, kajti po vsakem dogodku pride takojšen odziv, katere vsebine bi še želeli slišati. Tako z obiskovalci soustvarjamo dogodke, saj dobimo več pobud o tem, katere teme se jim zdijo zanimive in poskušamo temu slediti; to se nam zdi zelo pomembno.

Na Novomeških poletnih večerih je stalno zelo lep obisk in zelo različna publika, kar je gotovo zelo pozitivno. To pa zato, ker so teme zelo raznolike in so gostje res kvalitetni. Poskušamo pokriti aktualne politične teme, kaj iz sveta športa, družbeno tematiko in seveda literarne teme, ki jih zagotovo ne zanemarjamo, saj je to naše primarno poslanstvo. Potrudimo se, da ima vsak dogodek tudi kakšno knjigo »v ozadju«, ne glede na to, za katero temo gre. Izkazalo se je, da je to ljudem zelo blizu in da si tega želijo.

Z Novomeškimi poletnimi večeri v mesto prinašate razgibano kulturno dogajanje. Vsi dogodki – skupaj petnajst – pa se bodo odvili julija in avgusta.

Program Novomeških poletnih večerov je zelo eklektičen, tako po temah kot starostnih strukturah je namenjen vsem. Imeli bomo štiri dogodke, predstave za otroke, med njimi tudi koncert. Ti dogodki bodo ob sobotah dopoldne. Imeli bomo dve predstavi za odrasle, tudi dva koncerta v sodelovanju s festivalom Novomeško poletje. Ker dajejo oni poudarek glasbenim dogodkom, smo se mi osredotočili na druge vsebine. Ostalo bodo pogovorni večeri oziroma večeri, kjer se bodo odpirale aktualne teme.

Ostajamo na lokaciji na Glavnem trgu, ker smo z njo zelo zadovoljni, novost pa je ta, da se bomo v primeru dežja, vsaj za večje dogodke, preselili v klub LokalPatriot, tako da noben dogodek ne bo odpadel.

Neuraden zaključek poletnih dogodkov je v zadnjih letih predstavljal festival kratke proze, Novo mesto short. Bo tudi letos tako?

Konec avgusta bo na sporedu festival pripovedovanja v novi preobleki. Preimenovali smo ga v Reku reku in je bolj lokalno obarvan. V sklopu tega bomo imeli tri pripovedovalske večere. V knjižarni imamo namreč že celo leto pripovedovalske večere. V povprečju pripoveduje šest do deset ljudi in publika glasuje za najboljšega. In najboljše med njimi bomo povabili, da sodelujejo tudi na tem festivalu, kar pomeni, da

Lenart Lukšič

bomo imeli en zelo novomeški pogovorni večer. V sklopu festivala bo tudi pripovedovalski večer z balkanskimi avtorji, tretji pa pridejo na vrsto priznani in kvalitetni slovenski pripovedovalci.

Poletno dogajanje v mestu pa se po navadi začne že malo prej, konec junija, ko na Glavni trg pride Rudi Potepuški, mestni vagabund ...

Rudi Potepuški bo tudi tokrat na vrsti pred uradnim začetkom festivala. Rudi Potepuški, festival uličnega gledališča, bo od 27. 6. do 28. 6. na Glavnem trgu. Trajal bo dva dni, dogajanje bo intenzivno, sledile si bodo predstava za predstavo. V dopoldanskih urah bodo na sporedu cirkuške delavnice. Obljubim lahko, da nas na Rudiju pričakuje zelo dinamičen in zanimiv program, tako da bo zagotovo vreden obiska. To je festival uličnega gledališča in veliko predstav je namenjenih tudi odraslim. Nekatere predstave so namenjene otrokom, nekatere le odraslim, nekatere pa otrokom in odraslim. Zagovarjam tezo, da je kvalitetna ulična predstava namenjena vsem. Obisk tega festivala je tradicionalno zelo dober, večina predstav pa sploh ni na odru, ampak na kockah Glavnega trga, tako da je to posebno doživetje.

Poletja so po navadi rezervirana za dopuste – ali je težko pritegniti ljudi ali se z veseljem odzovejo?

Ljudje gredo na dopuste, ampak zelo redkokdaj je dva meseca na dopustu. Tudi zato izbiramo četrte, ker se ljudje prej za vikende odločijo, da kam gredo, čez teden pa lepo število ljudi ostane v Novem mestu. Zato je pomembno, da dogodke organiziramo tudi v poletnih mesecih. Če si tukaj, v mestu, si gotovo želiš dogajanja. Če so dogodki kvalitetni, imaš še toliko več razlogov, da prideš v mesto.

Seveda je Goga v prvi vrsti založba, ki je vedno bolj prepoznavna tako v lokalnem okolju kot širše. Založništvo je vaša primarna dejavnost, ob tem pa sodelujete v več evropskih projektih. Še vedno pa je to, da so vaše korenine novomeške, za vas zelo pomembno, drži?

Nam se zdi zelo pomembno, da smo prisotni v lokalnem okolju. Konec koncev smo del tega okolja in naše poslanstvo je, da temu okolju nudimo vsebine, za katere menimo, da so pomembne.

Znamka Novomeški poletni večeri je znamka novomeške občine, mi smo

le izvajalci, ki pa se v tej vlogi zelo dobro počutimo. Druga dva festivala, Rudi Potepuški in Reku reku, sta naši blagovni znamki. Rudi je lokalno naravnano, saj pri njem sodelujemo z Ano Desetnico. Reku reku ima kot festival pripovedovanja priložnost in potencial, da še zraste. To je trenutno forma, ki je v vzponu – govoriva o pripovedovanju – in tukaj imamo še veliko možnosti za razvoj.

Kje vidite prihodnost Novomeških poletnih večerov? Ali ima festival potencial in željo, da v prihodnje še raste?

Prihodnji cilji so zagotovo povezani z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Trenutno je festival zasnovan lokalno oziroma tako, da nagovarja slovenske obiskovalce. Moja želja je, da to postane festival, kjer se predstavljajo tudi določene svetovne zvezde, ki jih drugače ne moremo videti v Sloveniji. Če imamo aspiracijo po tem, da se festival še razširi, potem govorimo o literarnih zvezdnikih, ki nas lahko postavijo na evropski ali svetovni zemljevid. In s tem tudi Novo mesto. To so seveda naši dolgoročni cilji.

LIZIKA

Poletne jezikovne delavnice

Na delavnicah bo poudarek na učenju angleščine, dodatno pa bodo otroci lahko uživali tudi v ustvarjalnih in športnih dejavnostih.

Delavnice Lizika bodo potekale v Športnem parku Loka.

Informacije in prijave:
040 731 700 (Majda)
prijava@lizika.si

www.lizika.si
DRUŠTVO KOCKA

ZA NAMI ŠE EN USPEŠNO IZVEDEN FESTIVAL CVIČKA!

V Novem mestu je potekal že tretji Festival cvička v organizaciji Zavoda Novo mesto, ki skupaj s partnerjema Zvezo društev vinogradnikov Dolenjske, ki letos obeležuje 52. leto Tedna cvička, in Društvom novomeških študentov z njegovo tradicionalno Cvičkarijo nadaljuje bogato tradicijo dogodkov s skupno zgodbo.

Davorin Pavlenič

Petkov dan je kot vselej potekal v znamenju povorke članov Zveze društev vinogradnikov Dolenjske, nastopa Mestne godbe Novo mesto in Novomeških mažoret, slavnostne otvoritve Festivala cvička in 52. Tedna cvička ter razglasitve kralja cvička. Krono bo v letu 2024 ponosno nosil Andrej Grabnar iz Društva vinogradnikov Raka. Razglašen je bil tudi ambasador cvička, častitljivi naziv pa je osvojil dolgoletni promotor dolenjskega posebneža, Sašo Đukič. Program je popestril Ansambel Pogum.

V soboto se je Festival cvička pričel s študentskimi kmečkimi igrami, ki so odprle Cvičkarijo. S sprevedom Mestne godbe Novo mesto smo pozdravili tudi večerni del, v sklopu katerega so nastopili Big Band Medicinske fakultete, Drugi vagon, za veliki finale pa še priljubljena novomeška skupina Društvo mrtvih pesnikov.

Zadnje jutro je zaznamovala Golažijada, po kateri je komisija soglasno izbrala nespornega zmagovalca z najbolj okusnim golažem: Društvo Sever Dolenjska. Nadalje so nas obiskale lokalne vinske kraljice, pozdravila pa nas je tudi 27. vinska kraljica Slovenije. Sledila je razglasitev 25. cvičkove princeze; lento bo v letu 2024 ponosno nosila Blažka Ilovár iz Šmarjete. Za konec smo podelili priznanja in medalje za

ocenjena vina ter še eno uspešno izvedeno prireditev proslavili s skupino Fircbi.

Poleg pestrega 3-dnevnega programa je za nami barvit mesec mnogoterih dogodkov in aktivnosti, povezanih s cvičkom, s katerimi želimo krepiti pomen vinske kulture Dolenjske ter edinstvenega potenciala pri razvoju turistične ponudbe v regiji in širše. Odprlo ga je Društvo novomeških študentov s Cvičkarijo v Ljubljani, nadaljevalo pa se je z ocenjevanjem vin v okviru 52. Tedna cvička, s Pohodom po Slakovi poti, predstavitvijo butične vinske kleti Arret Wines z degustacijo, srečanjem vinogradniških pevskih zborov, predstavitev Turizma v zidanicah, tematskim vodenjem »Novo mesto in vinogradniška dediščina« ter tematskimi delavnicami za otroke. Uradno so se vse aktivnosti v znamenju cvička zaključile s Pop-up Wine festivalom na gradu Grm.

Glavni cilj letošnjega Festivala cvička ostaja (in se še dodatno krepi) želja po dvigu odnosa do cvička in kulture pitja na višjo raven. V ta namen je bila organizirana Akademija cvičkovega turizma, v atriju Gostišča na Trgu pa je vse tri dni potekala tudi degustacija ocenjenih vin – prvakov sort, s katero si prizadevamo cviček postaviti ob bok priznanim vinom iz ostalih slovenskih vinorodnih območij.

POLETNO DOGAJANJE V ZAVODU NOVO MESTO

Ko temperature narastejo, se ulice napolnijo, trg ter ostali kotički mesta pa postanejo prizorišča različnih prireditev. Dolgi poletni dnevi in prijetno tople noči so idealni za številne aktivnosti na prostem. V tem obdobju se odvijajo različni festivali, koncerti, razstave, športna tekmovanja in kulturni dogodki, ki privabljajo tako domačine kot obiskovalce od blizu in daleč.

Ne glede na to, ali ste ljubitelj glasbe, umetnosti, športa ali kulinarike, vam poletno dogajanje v mestu ponuja priložnost za raziskovanje novih doživetij. Poletje je tudi čas za druženje, sprostitve in ustvarjanje lepih spominov v prijetni družbi. Zato je poletje v mestu še posebej čarobno, saj združuje energijo urbanega življenja z brezskrbnostjo in radostjo. Mesto postane pravi kalejdoskop barv, zvokov in okusov, kjer lahko vsakdo najde nekaj zase.

KRKA OUTDOOR FESTIVAL 2024

1. 7. – 7. 7. 2024

Novo mesto, zelena prestolnica Dolenjske, ima odlične naravne danosti za razvoj zelenih doživetij, kamor sodi tudi športno-turistična prireditev Krka Outdoor Festival. V prvem tednu julija se v objemu reke Krke na različnih prizoriščih mesta zvrstijo vodeni tematski sprehodi in kolesarske ture, atraktivna vodna doživetja, filmski in pogovorni večeri s športno in okoljevarstveno tematiko, ne manjka pa niti sproščena zabava in dobra glasba. Vrhunec festivala so Skoki v Krko, tekmovanje v skokih v vodo s Kandijskega mostu, ki bo letos potekalo že deseto leto zapored, v nedeljo, 7. julija od 14.–18. ure.

Vsi dogodki v organizaciji Krka Outdoor festivala so brezplačni.

MEDNARODNA DELAVNICA IN FESTIVAL JAZZINTY

12.–17. 8. 2024

V letu 2024 bosta potekala že 24. leto in predstavljata enega najpomembnejših mednarodnih jazzovskih festivalskih dogodkov pri nas. Produkcija se v letu 2024 odvija med 12. in 17. avgustom v Novem mestu. Kreativni in raznolik koncertni program spremlja intenzivna enotedenska glasbena delavnica, ki vsako poletje Novo mesto spremeni v osrednje neformalno izobraževalno središče za področje jazzovske glasbe v tem delu Evrope. Jazzinty je v več kot dveh desetletjih izobrazil

nad 1.100 udeležencev delavnic ter izvedel več kot 250 koncertov slovenskih in mednarodnih glasbenikov.

JAZZINTY 2024 SE PREDSTAVLJA S SLOGANOM: ŽIVLJENJE = PLES

Rdeča nit letošnje produkcije je povezava med glasbo in plesom, ki sega globoko v preteklost in se v zadnjem obdobju zopet prebujata in prihajata v ospredje. Pestrost kultur ter žanrska fluidnost sta dve glavni vodili produkcije Jazzinty, ki tako že vrsto let skrbi za ustvarjanje trendov in grajenje mostov med umetniki in občinstvom.

POLETNI FILMSKI VEČERI

2.–29. 8.

Vsak torek in četrtek bo od 2. julija naprej ob 21. uri oživila Ploščad KCJT. Spustili bomo filmsko platno in vključili projektor ter se prepustili sproščenemu vzdušju, ki ga bo nadgradil KCJT Art Caffe s poletno osvežujočo gostinsko ponudbo. Filmi bodo za vse obiskovalce brezplačni. Nabor filmov je umetniške narave; to so filmi, ki imajo dodano vrednost in raznolike tematike, za vsakogar nekaj.

VPIS V NOVO ABONMAJSKO SEZONO

2.–13. 9.

Z vpisom v abonmajsko sezono 2024/25 bomo pričeli v septembru, od 2. do 13. septembra: Grumov (gledališki), Kozinov (glasbeni) in Mojčin (otroški) abonma. Letošnje leto širimo programsko shemo z obujenim glasbeno-gledališkim abonmajem.

DAN KROŽNEGA GOSPODARSTVA V NOVEM MESTU: KROŽNO JE MOŽNO!

V Novem mestu smo dan Zemlje, ki ga po vsem svetu praznujemo 22. aprila, letos obeležili tudi z Dnevom krožnega gospodarstva. 18. aprila 2024 so v organizaciji partnerjev projekta NovIKroG skozi ves dan potekali dogodki, katerih cilj je bil občane spodbuditi, da s svojimi vsakodnevnimi dejanji pomagajo, da predmeti v okolju čim dlje krožijo in ne postanejo odpadki.

Dan krožnega gospodarstva se je začel z zaključno novinarsko konferenco projekta NovIKroG, na kateri so partnerji projekta predstavili ključne dosežke dvoletne poglobljene analize kroženja materialov v lokalnem okolju in razvoja krožnega javnega naročanja pri javnih naročnikih v jugovzhodni Sloveniji. Krožno dogajanje se je v atriju Knjižnice Mirana Jarca nadaljevalo s srečanjem za strokovno javnost na temo aktualnih ukrepov za implementacijo evropskega zelenega dogovora. Popoldne je v Butiku ponovne uporabe KNOF potekala brezplačna stilska delavnica »Eko – styling« z modno oblikovalko Anjo Medle, v Knjižnici Mirana Jarca pa so otroci in odrasli na vzporednih ustvarjalnih delavnicah iz odpadnih materialov izdelovali nove uporabne izdelke.

Vodja Pisarne za razvoj na Mestni občini Novo mesto in vodja projekta NovIKroG Peter Geršič je na novinarski konferenci poudaril, da je pri spodbujanju krožnega gospodarstva, ki je kompleksna globalna tema, ključno osredotočanje na naše neposredno okolje, na katerega s svojimi dejanji lahko vplivamo. »Z izvedenim krožnim javnim naročilom stolov in pohištva, s pripravljeno vzorčno dokumentacijo za krožna javna naročila, z zbiralno akcijo plastike in izdelavo uporabnih izdelkov iz lokalnih zbranih odpadnih materialov, z izvedenimi izobraževanji in drugimi projektnimi aktivnostmi smo dokazali, da je v lokalnem okolju krožno možno, da je lahko tudi prijetno in zabavno,« je aktivnosti projekta NovIKroG povzel Geršič.

Partnerji projekta so s pomočjo Univerze Nord, norveškega partnerja projekta, spoznavali dobre prakse krožnosti tudi pri javnih organizacijah in podjetjih na Norveškem. Izredna profesorica na Univerzi Nord dr. Dolores Modic je predstavila orodja, ki so javnim naročnikom lahko v pomoč pri pripravi in izvedbi krožnih javnih naročil, saj slednja terjajo nekatera posebna znanja in kompetence, ki jih je treba zaradi situacije v svetu čim prej osvojiti in se lotiti krožnosti: »Danes je na Zemlji več mase, ki jo je ustvaril človek, kot je vse biomase, zato je potrebno ukrepanje tukaj in zdaj. Javna

Peter Žunič Fabjančič

naročila predstavljajo od 12 do 16 odstotkov BDP in so lahko pomembno gonilo sprememb,« je nujnost spremembe iz linearne v krožno razmišljanje ilustrirala dr. Modic.

Franci Bratkovič, direktor Razvojnega centra Novo mesto, v sklopu katerega je s podporo projekta NovIKroG zaživel Krožni inovativni center, je javne naročnike in ponudnike krožnih izdelkov in storitev pozval, naj se po informacije obrnejo na Krožni inovativni center, ki je že izvedel dve zelo dobro sprejeti izobraževanji za javne naročnike, in sicer na temo zelenega in krožnega naročanja živil v šolah in vrtcih in na temo obnovljenega pohištva in računalniške opreme.

Krožni inovativni center je opremljen s stoli in pohištvom, za katerega je Mestna občina Novo mesto ob objavi naročila dala pogoj, da mora biti najmanj 50 % narejeno iz recikliranih materialov oziroma materialov iz ponovne uporabe. »Prek javnih naročil v Sloveniji letno naročimo pohištva v vrednosti 15 milijonov evrov. Če bi vsaj 7 % pohištva naročili iz ponovne uporabe, bi to pomenilo, da rešimo okoli 4.250 kosov pohištva iz sežigalnic in prihranimo najmanj 200.000 kg CO2 na leto ter ustvarimo nova zelena delovna mesta v lokalnem okolju,« je na novinarski konferenci dejala Polona Hrovat Mavsar, vodja projektov na Zavodu Knof.

Krožni inovativni center ima prostore v poslovnem inkubatorju UrbanMakerspace na Novem trgu 9 v Novem mestu in je za stranke odprt vsak četrtek od 10. do 15. ure, po dogovoru prek e-naslova info@novikrog.si pa so možne tudi druge oblike sodelovanja.

Vljudno vabljeni na obisk!

V JURNI VASI PRENOVLJENA CESTA, OB NJEJ PLOČNIK ZA ŠOLARJE

Župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni, podpredsednik Krajevne skupnosti Podgrad Anton Drab in predstavnik vaščanov Jurne vasi Silvo Lukšič so s prerezom traku minuli mesec namenu predali prenovljeni, 250-metrski cestni odsek v Jurni vasi. Dogodek so vaščani obeležili tudi z glasbenim programom in kulinarčnim druženjem.

Rekonstruirano cestišče v Jurni vasi spremljata nov pločnik in javna razsvetljava, s čimer smo povečali varnost pešcev oziroma predvsem šoloobveznih otrok, ki smo jih po pločniku usmerili k avtobusnemu postajališču, dobrodošla pa je tudi razširjena cesta, ki omogoča nemoteno vožnjo avtobusom in ostalim večjim vozilom.

Peter Žunič Fabjančič

ZA KRAJANE GORENJEGA KARTELJEVEGA NOV VODOVOD IN CESTA

Pretekli mesec so se začela dela za izgradnjo vodovoda na skoraj 2,4 kilometra dolgem novem vodovodnem omrežju, ki bo s pitno vodo oskrbovalo krajane Gorenjega Karteljevega. Do prihodnjega februarja bomo uredili tudi novo povezovalno cesto, ki bo vaščanom opazno izboljšala dostop do domov in dvignila raven prometne varnosti, novozgrajena pot pa bo olajšala izvedbo načrtovane naslednje faze gradbenih del, v sklopu katere bomo v naseljih Krajevne skupnosti Karteljevo uredili še kanalizacijo in vodovod.

Na Mestni občini Novo mesto z izgradnjo novih odsekov vodovodnega omrežja nadaljujemo z urejanjem komunalne infrastrukture pod hmeljniškim gričem, kjer že zaključujemo gradnjo čistilne naprave Karteljevo in skrbimo za zanesljivo in kakovostno oskrbo s pitno vodo tudi za bodoče generacije. Na območje bomo umestili še vodohran, ki bo naseljema Dolenje in Gorenje Karteljevo omogočil visoko raven požarne varnosti, in hidropostajo za črpanje vode iz sosednje občine Mirna Peč.

Peter Žunič Fabjančič

NA PORTOVALU GLEDALCI NAVIJAJO Z NOVE POKRITE TRIBUNE

Na stadionu Portoval smo s prenovo tribune gledalcem namenili 760 sodobnih sedežev. Urejena so tudi stojišča, navijači pa lahko športno dogajanje v vseh vremenskih razmerah spremljajo pod novo nadstrešnico. Z nadgradnjo tribune smo izboljšali športno infrastrukturo za nogomet in atletiko, mestni stadion pa je dobil težko pričakovano osveženo podobo.

Tribuno smo na severni in južni strani razširili, skupaj s stojišči pa je tako na voljo dovolj prostora za tisoč oseb. Zagotovili smo tudi nove pomožne prostore in v njih uredili sanitarije,

s celovitim urejanjem pokrite tribune pa podprli športno vadbo in tekmovanja klubov, društev in šol na rekreativnem središču v bližini mestnega jedra.

Valentin Juranič

CELOVITA IN VARNEJŠA UREDITEV ODSEKA WESTROVE ULICE

Konec junija se bo začelo celovito urejanje 150-metrskega odseka Westrove ulice od križišča s Šegovo ulico do križišča z Volčičevo in bližnjega 100-metrskega odseka slepe Šegove ulice. Ker je zaradi bližine Šolskega centra Novo mesto območje prometno zelo obremenjeno, bo izvajalec skušal večja gradbena dela opraviti v času šolskih počitnic, sicer pa bodo potekala do konca leta.

Peter Žunič Fabjančič

Peter Žunič Fabjančič

V okviru projekta bodo na odseku Westrove ulice in na slepem kraku Šegove ulice na novo urejeni vozišče, cestna razsvetljava in kanalizacija. Na Westrovi ulici bo z obojestranskim

pločnikom in kolesarsko stezo poskrbljeno tudi za varne površine, namenjene pešcem in kolesarjem. Občina bo za projekt namenila dobrih 747.000 evrov.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA

MAREC–APRIL 2024

POTRJEN REBALANS PRORAČUNA MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Novomeški občinski svetniki so na 13. redni seji po skrajšanem postopku sprejeli rebalans proračuna za leto 2024, ki predvideva zvišanje prihodkov Mestne občine Novo mesto za dobrih 717 tisoč evrov, na 68,5 milijona evrov, in znižanje odhodkov za 751 tisoč evrov, na 73,4 milijona evrov. S spremembami proračunskih sredstev bo novomeška občina še naprej zagotavljala razvojno naravnani proračun in sledila cilju izboljšanja kakovosti bivanja občanov ter občanov. Rebalans bo omogočil nadaljnjo podporo tekočim in bodočim investicijskim aktivnostim, kot so med drugim: ureditev Ragske ulice in Seidlove ceste, širitev vrtca Labod, ureditev Narodnega doma, gradnjo Urbanega parka Loka in izvedbo 3. faze ureditve komunalne infrastrukture na območju Ždinje vasi in Mačkovca. S predlaganimi spremembami proračuna omogoča tudi podporo izgradnji oskrbovanih stanovanj, ohranjanje pomoči ranljivim skupinam in stabilno financiranje društev na področju kulture, športa, mladine in sociale.

Svetniki so sprejeli tudi predlog zaključnega računa proračuna za leto 2023, ki še vedno izkazuje, da je Mestna občina Novo mesto najmanj zadolžena mestna občina, od leta 2014 je dolg namreč zmanjšala za tretjino oziroma za dobre 4 milijone evrov. V prvi obravnavi je bil potrjen še predlog odloka proračuna za prihodnje leto, v katerem se skupni prihodki planirajo v višini 70,7 milijona evrov in skupni odhodki v višini 75,6 milijona evrov.

AMBICIOZEN NAČRT NOVOMEŠKEGA STANOVANJSKEGA SKLADA, SPODBUDA INVESTITORJEM PRI GRADNJI OSKRBOVANIH STANOVANJ

Svetniki so potrdili poslovno finančni načrt Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Novo mesto za tekoče leto, ki z odkupi stanovanj predvideva večanje fonda lastnih neprofitnih

najemnih stanovanj, razpoložljive javne najemniške namestitve pa bodo razširili tudi s prenovo sob na Smrečnikovi ulici za omogočanje bivanja študentov. Poleg nadaljnje oddaje stanovanj v prenovljeni zgodovinski stavbi na Glavnem trgu 2, ki jih prvi najemniki koristijo že od začetka leta, nameravajo do konca leta obnoviti še dodatnih 30 stanovanjskih enot, načrtujejo pa tudi izdelavo projektne dokumentacije za gradnjo treh stanovanjskih dvojčkov nad Kandijsko cesto.

Potrdili so tudi Odlok o obročnem plačevanju, občinskih oprostitev in upoštevanju preteklih vlaganj pri odmeri komunalnega prispevka, ki predstavlja predvsem uskladitev z aktualno zakonodajo, hkrati pa morebitne investitorje gradnje oskrbovanih stanovanj s 25-odstotno nižjim komunalnim prispevkom spodbuja k investiciji na območju občine.

PODPORA SODOBNI KOTLOVNICI GG NOVO MESTO IN DRUGIM ODLOKOM

Občinski svet je v drugi obravnavi sprejel predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu DOLB GG Novo mesto, s čimer Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto omogoča umestitev sodobne kotlovnice za proizvodnjo tople vode, električne in toplotne energije na mestu obstoječega rastlinjaka. S tem dopušča vzpostavitev sistema daljinskega ogrevanja, s katerim bi poskrbeli za distribucijo toplote za vrtnarijo Gozdnega gospodarstva Novo mesto, Dom starejših občanov Novo mesto, Varstveno delovni center Novo mesto, Osnovno šolo Šmihel, Škofijo Novo mesto, Župnijo Novo mesto, Društveni prostor ZŠAM in individualne stanovanjske stavbe med vrtnarijo in križiščem Smrečnikove s Šmihelom.

V prvi obravnavi sta bila potrjena še Odlok o ureditvi cestnega prometa v Mestni občini Novo mesto, s katerim so uskladili ureditev cestnega prometa z veljavno zakonodajo, in dopolnjen Odlok o javnih površinah Mestne občine Novo mesto.

SPREMEMBE USTANOVITVENEGA AKTA ZAVODA NOVO MESTO

Skladno s priporočili Nadzornega odbora, ki je Zavodu Novo mesto predlagal spremembe ustanovitvenega akta, so svetniki sprejeli tudi predlog Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino, z njim pa zavodu omogočili ločitev tržne in netržne dejavnosti. Odlok predvideva tudi organizacijske spremembe s spremenjenim trajanjem mandata direktorja, in sicer s štirih na pet let, z namenom uskladitve trajanja z drugimi javnimi zavodi, ukinitvev koordinatov in vzpostavitev organizacijskih enot za bolj učinkovito delovanje zavoda.

SEZNANITEV Z LETNIMI POROČILI

Svetniki so se seznanili z letnimi poročili o poslovanju javnih zavodov, poročilom Skupne občinske uprave občin Dolenjske za leto 2023 in sprejeli Oceno izvajanja Občinskega programa varnosti Mestne občine Novo mesto za tekoče leto. Potrdili so predloge za izplačilo redne delovne uspešnosti direktorjem oziroma ravnateljem javnih zavodov, Vrtcu Pedenjped in Vrtcu Ciciban pa omogočili kritje presežka odhodkov nad prihodki iz občinskega proračuna.

Podporo svetnikov sta prejela Letno poročilo Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Novo mesto za leto 2023 in Letni načrt varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za leto 2024, ki so ga sprejeli zaradi usklajenega razvoja in delovanja sil zaščite, reševanja, pomoči ter gasilstva v občini.

PREMOŽENJSKO-PRAVNE ZADEVE

V sklopu premoženjsko-pravnih zadev se je občinski svet seznanil s Poročilom o realizaciji Načrta ravnanja s stvarnim premoženjem občine za leto 2023 in spremembami Načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem za leto 2024, svetniki so sprejeli Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem za prihodnje

Peter Žunič Fabjančič

leto. Status grajenega javnega dobra lokalnega pomena so podelili nepremičninam v katastrskih občinah Zagorica, Ragovo, Brusnice, Smolenja vas, Vinja vas in Novo mesto, status grajenega

javnega dobra lokalnega pomena pa odvzeli nepremičninam v katastrskih občinah Cerovec, Hrušica, Smolenja vas, Zajčji Vrh, Veliki Podljuben, Novo mesto in Daljni Vrh.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju kadrovskih zadev so kot predstavnike Mestne občine Novo mesto v svet Javnega lekarniškega zavoda Dolenjske lekarnice Novo mesto imenovali Jano Bolta Saje, Natašo Fink in Urško Kovačič, v svet zavoda Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma pa Franca Bačarja. Kandidatoma za ravnatelja Osnovne šole Drska za naslednje mandatno obdobje Davidu Imperlu in Olgi Vodopivec so podali pozitivno mnenje, enako tudi kandidatki za ravnateljico Višje strokovne šole Ekonomske šole Novo mesto Andreji Petrovič in kandidatki za direktorico Varstveno delovnega centra Novo mesto Sandri Grabič, pri čemer so svetu zavoda VDC Novo mesto predlagali, da ponovi postopek glasovanja o kandidatih po vseh pridobljenih mnenjih in soglasjih lokalne skupnosti. Pozitivno mnenje je prejel tudi Boris Plut, kandidat za ravnatelja Srednje elektro-računalniške šole in tehniške gimnazije na Šolskem centru Novo mesto za petletno mandatno obdobje.

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

ODNOS DO SOSEDA, SOKRAJANA, SOOBČANA

Najlažje je pisati o tem, kar smo sami doživeli. Tokrat se bom dotaknil odnosa občinske uprave do občana, kot sem ga doživel na lastni koži. Morebiti je sreča, da sem tudi občinski svetnik in imam tako možnost, da predstavim svojo plat tega dogodka.

Vedno sem bil vesel vsake pridobitve, vsakega napredka v družbi. Še pred tridesetimi leti je bila Ljubljanska cesta brez pločnika. Ko je občina pristopila k njegovi izgradnji, sem se brez nasprotovanja odrekal delu zemljišča ob celotni parceli. Pred očmi sem imel, da bodo tudi moji otroci varno hodili v šolo. Leta 2011 so pričeli z rekonstrukcijo ceste. Posodobili so Ljubljansko cesto in poleg pločnika so zgradili še kolesarsko stezo. Vendar te na delčku ob moji hiši niso mogli zgraditi v celotni širini, ker sem bil lastnik zemljišča jaz. Ko je k meni pristopil občinski uradnik in mi predstavil težavo, sva se brez težav dogovorila o zamenjavi dela zemljišča. S postopkom izravnave meje sem del asfaltiranega dvorišča zamenjal za brežino ob moji parceli. Ob tem je

vogal nadstreška za avtomobil pristal na novo pridobljenem občinskem zemljišču. Zgolj ustno sva o tem z občinskim uradnikom spregovorila o prestavitvi, ko se bodo izvajala dela za širitev kolesarske steze. Neprijetno sem bil presenečen, ko sem leta 2022 dobil dopis občine z zahtevo po odstranitvi nadstreška, ker naj bi nezakonito stal na občinskem zemljišču. Županu sem na njegov osebni elektronski naslov poslal opis, kako je do tega prišlo. Odgovora ni bilo. Da bi ugotovili dejanske meje, je občina poslala geodeta za postavitev meje. Takrat je bilo tudi ugotovljeno, da poteka del uvoza iz krožišča po moji parceli. Glede na odnos občine je moja odvetnica poslala podoben dopis, kot ga je občina meni za odstranitev nadstreška, da naj občina postavi robnike na mejo. Občina pa je raje sprožila sodni spor zaradi nadstreška, kot da bi se pogovorila, in tako sem ga tudi jaz. Do sedaj, vključno s pritožbo občine na višje sodišče, je bilo vse rešeno v mojo korist. Občina je zdaj uporabila zadnjo možnost. To je postopek razlastitve. Žalostno ob tem je, da se nepotrebno zapravlja davkoplačevalski denar, ko bi se brez težav lahko že takoj na začetku vse dogovorili. Ko je enkrat občina sprožila sodni postopek,

nisem pristal na nobeno mediacijo in sem vse prepustil odločitvi sodišča.

Zakaj pravzaprav razlagam osebno zgodbo? Ker se sprašujem o odnosu občine v podobnih postopkih do ostalih občanov. Zvišenost in zloraba moči sta zame nesprijemljiva. Podoben primer je nameravana rekonstrukcija z ureditvijo površin za kolesarje in pešce na Jakčevi in Ragski ulici. Na 11. seji OS sem v tem primeru zaradi lastnih izkušenj edini glasoval proti postopku razlastitve in dal pobudo za točko na naslednji seji, do katere bi morala občina pripraviti poročilo o postopku in komunikaciji z lastniki zemljišč. Žal ta pobuda ni bila upoštevana. Ne vem, kako bodo prizadeti lastniki na tem področju ukrepali, sam bom tudi v opomin občini, da se v bodoče na podoben način lahko še kdo upre, peljal zadevo do konca.

V naslovu sem napisal »Odnos do sosedu, sokrajana, soobčana«. Občina je v mojem primeru pokazala neprimeren odnos. Želim si, da bo moj primer prispeval k boljšemu odnosu do občanov. Žal smo v naši družbi vse prevečkrat priča slabim odnosom. Že pogled na družbena omrežja je včasih prav

grozljiv. Nizkotni komentarji raznoraznih komentatorjev kažejo na stanje duha v družbi. Prispevajmo po svojih močeh, da bo tega manj.

Pred nami je poletje in čas dopustov. Preživite ga sproščeno in se z dopustov vrnite sproščeni ter s pozitivno energijo.

Silvo Mesojedec,

Lista KONKRETNO

V MESTO NA KAVO, PIVO ALI ŠPIL

Novomeščani smo bili (pre)dolgo vrsto let sprijaznjeni, da se v našem mestu premalo dogaja. Tako dolgo, da še danes marsikdo ne zmore ali želi priznati, da to že nekaj časa ne vzdrži objektivne presoje in da je dogajanje iz leta v leto bogatejše. O tem pričajo konkretni ukrepi, merljivi argumenti, predvsem pa številni presežni projekti in dogodki.

Zadnja v nizu pridobitev na tem področju je ponovno odprtje mladinskega kluba Lokal Patriot, ki je to pomlad naznanilo novo prireditveno sezono v našem mestu. Mestna občina Novo mesto je že pred nekaj leti odkupila prostore pod osrednjim poslovnim kompleksom na Novem trgu, jih temeljito prenovila in praktično v celoti opremila, po dolgem pričakovanju pa jih je, kako primerno trenutku in prostoru, z dvema zaporednima razprodanima večeroma krstila domača rokerska zasedba Mrfy.

V Listi Gregorja Macedonija smo ponosni, da smo v zadnjih letih pomagali soustvarjati okolje in pogoje, ki danes omogočajo festivalske pre-sežke, kulinarična doživetja in športne spektakle. Tudi v bližnji prihodnosti se bosta začela naslednja težko pričakovana projekta v mestnem jedru: po mukotrpnih sodnih bitkah, ki so jih povzročile nerazumne zahteve sosedov, sta namreč pravnomočni gradbeni dovoljenji za prenovo osrednje tržnice in najstarejšega narodnega doma na Slovenskem.

Ob dosežkih in ambicioznih načrtih si ne zatiskamo oči, da ni prostora za izboljšave. Ravno nasprotno, vedno smo odprti za tehtne predloge in nove možnosti za oživljanje mestnega jedra. Veseli smo, da se z javnimi in zasebnimi projekti krepí stanovanjska ponudba na tem območju, s sofinanciranjem ureditve pročelij, najemnin, programov in prireditvev pa bo Mestna občina Novo mesto nadaljevala tudi v prihodnje.

Želimo vam obilo užitkov v pestrem programskem poletju, odločitev pa je seveda vaša: lahko pridete v mesto na kavo, pivo ali špil, lahko pa se prek ekranov naslajate nad fotografijo naključne zimske turobno oblačne praznine.

Urban Kramar,

svetniška skupina LGM

DOLGO ČAKAMO NA UREDITEV DOLGOTRAJNE OSKRBE

Skrb za starejše, invalidne in bolne je neposredni izraz solidarnosti do najšibkejših. Najprej je to skrb znotraj družine in prijateljev, pomemben pa je tudi delujoč sistem pomoči širše okolice.

Poskuse izboljšanja dolgotrajne oskrbe spremljamo že vsaj pet let. V tem času sta bila napisana dva zakona, ustanovljeno je bilo novo ministrstvo, razpisan je bil referendum za zamik izvajanja zakona, na dom smo prejeli informativne odločbe in naposled je vlada Roberta Goloba ponovno zamaknila njegovo izvajanje, tokrat na začetek leta 2025, zakon pa je trenutno v javni razpravi.

Največja težava tega zakona je zagotavljanje kadra, saj že danes domovi za starejše niso polno zasedeni ravno zaradi pomanjkanja delavcev. Direktorica DSO Novo mesto pravi, da najbolj primanjkuje bolničarjev, zdravstvenih tehnikov in kuharjev. Težava pa je, da teh profilov sploh ni niti v naših šolah, zato jih poskušajo nadomestiti z delavci iz tujine, kar predstavlja dodatne napore in strahove, ki jih je treba premagovati.

V svetniški skupini NSi od Vlade pričakujemo, da glede dolgotrajne oskrbe izpolni svoje obljube in za dodatne dajatve, ki nam jih nalaga, poskrbi, da bo storitev dobro delovala. Hkrati pa se zavedamo, da sistemske rešitve države nikoli ne bodo popolne in vedno lahko tudi lokalna skupnost prispeva svoj delež.

Ker je glavna težava dolgotrajne oskrbe ravno kadrovska, smo v svetniški skupini NSi predlagali, da lokalna skupnost podpre dobrodelne in prostovoljne organizacije, ki že delujejo na tem področju. Dobrodošlo bo vsako izobraževanje svojcev in nudenje mreže pomoči prostovoljcev, ki lahko sodelujejo pri oskrbi starejših in negi bolnikov na domu.

Želim si, da bi zakon v praksi uspel, čeprav je aktualna Vlada že prevečkrat

dokazala, da ni sposobna vladati. Treba je počakati, kaj bo prinesel zakon in kako bo izvajan. Želimo pa si, da bo v rebalansu proračuna za leto 2025 ta podpora dobrodelnim in prostovoljnim organizacijam že vključena.

Marko Dvornik,

svetniška skupina NSi

MAJSKI DNEVI MOČNIH SPOROČIL

Mesec maj nudi preplet lepih dogodkov, spominov in sporočil. Če kdaj, je v današnjem kaotičnem času in pogosto razčlovečeni družbi pomembno iskati in poiskati dobro. Dobro v sebi, sočloveku, družbi, naravi in vsem, kar nas obdaja.

Ob tem pa zavestno razmisliti, kje smo in kam gremo. Smo složni, gojimo pomembne vrednote, imamo etične cilje?

Vsaj posredno nas na odnos do sebe in sočloveka ter na sploh do življenja spomnijo dnevi, ki jim rečemo »svetovni« in nas vse povezujejo. Vsaj morali bi nas povezovati, združevati.

V maju je mednarodni praznik dela, s katerim izkazujemo spoštovanje vsem delavkam in delavcem ter izpostavljamo delo kot vrednoto. Pošteno plačilo za pošteno delo.

Potem je tu dan družine. Organizacija Združenih narodov je leta 1993 z mednarodnim dnevom družine izrazila javno podporo družini in njeni ključni vlogi v družbi.

Nikakor ne smemo pozabiti na dan mladosti, ki je bil v nekdanji Jugoslaviji velik praznik in ima za mnoge tudi danes velik pomen.

Njegovo sporočilo lahko razširimo na moč medgeneracijskega povezovanja, pomembnost mladih in njihovega vključevanja v družbo in različne organizacije, pa naj bo to na lokalni ali državni ravni. Mladi s svojo energijo, neobremenjenostjo, pogumom in digitalno spretnostjo prinašajo v družbo veliko dobrega.

Vmes je na koledarju izpostavljen še 9. maj, ki ga obeležujemo kot dan Evrope, njene združitve in skrbi za mir in povezovanje na stari celini. Na ta dan pa se spominjamo tudi zmage nad nacifašizmom, ko je zmagovita narodnoosvobodilna vojska vkorakala v osvobodjeno slovensko prestolnico.

Tudi zaradi sedanjih in vseh preteklih dogodkov lahko ugotovimo, da varnost, svoboda in mir niso samo po sebi umevni. Marsikje so zgolj črka na papirju. Njihov pomen moramo večkrat osvežiti, ljudi osveščati, vsem, ki so nam to omogočili, pa izkazovati hvaležnost.

Kako? Njih ni več, so pa tu številni spomeniki, tisti, ki nemo, a odločno pričajo o zgodovinskih dogodkih.

Ti so bili pomembni tudi v Mestni občini Novo mesto, kjer imamo 106 spomenikov in spominskih obeležij NOB, od tega jih je kar 65 vpisanih v register nepremične kulturne dediščine. Mnoge je zob časa že načel in so potrebni obnove. Za to pa je potrebna politična volja. A za izrazom politična volja se vedno skrivajo osebe z imeni in priimki. Vodilni politiki so dobili mandat ne le za to, da rušijo staro in gradijo novo, ampak tudi za to, da ohranjajo, kar je pomembno ohraniti. Za nas in naše zanamce. Za našo narodno identiteto z veliko mero spoštovanja in domoljubja. Tu ni in ne bi smelo biti izgovorov, različnih barv in miselnega razslojevanja.

Spoštovane bralke, cenjeni bralci, k izpostavljenim pomembnim dnem prištejte še kakšnega svojega. Naj bo to dan smeha, dan zabave, dan veselja ali kakor koli ga že poimenujete. Praznujte ga! Čim več lepih in optimističnih dni vam želim.

Srečko Vovko,

svetniška skupina SD

OTROCI, KI V NAŠI OBČINI NE DOBIJO VRTCA

Na podlagi sporočila obupane mlade mamice sem sem kot član občinskega sveta ponovno lotil problematike staršev novomeških otrok, ki ostajajo na čakalnih seznamih za vpis v vrtce. Preučil sem uradne podatke in se pogovoril z deležniki ter ugotovil, da vsako leto pred vrati vrtcev ostane od 40 do 50 družin. Čeprav otroci izpolnjujejo pogoje za vpis v vrtce, jih občina pusti na cedilu. Porodniški in očetovski dopusti se zaključijo, starši se želijo vrniti na delo, vendar nimajo rešitve za varstvo otrok. Dedki in babice so v mnogih primerih še vedno zaposleni, zasebni vrtci so prav tako polni. Starši so prisiljeni, da vzamejo neplačani dopust (če je to izvedljivo), se sploh ne vrnejo na delovno mesto ali pa iščejo rešitev na »črnem trgu« zasebnih varušk.

Novo mesto tako zaostaja za zgledi nekaterih drugih občin. Ravnateljica

velenjskega vrtca mi je povedala, da pri njih začnejo s pripravo na odprtje medletnega oddelka takoj, ko vidijo, da se jim nabira število otrok, ki bodo potrebovali vpis. V javno mrežo vključijo vse, ki za to izrazijo potrebo. V velenjski občini obstaja jasno zavedanje, da morajo poskrbeti za to, da so otroci vpisani – zato odprejo pet ali celo šest medletnih oddelkov, čeprav so po številu prebivalcev manjša občina od naše.

Na februarski seji občinskega sveta sem tako podal pobudo, da se vendarle odprejo dodatni oddelki. Štirje medletni oddelki nikakor ne zadoščajo, odpreti bi morali vsaj še dva do tri. Vodstvo občine bi moralo spoštovati zakonodajo in prekiniti varčevanje na plečih občanov. Uprava občine je sprva zanikala problem, češ da gre zgolj za posamezne primere. Preslišali so mojo informacijo, da so novomeški vrtci deležni vsakodnevni klicev staršev nevpisanih otrok, ki so seveda razočarani in jezni. Problem je še toliko hujši, ker so tudi zasebni vrtci povsem zapolnili kapacitete in tudi sami zavračajo vse, ki se v vrtce skušajo vpisati med šolskim letom.

Občina je torej sprva zavrnila mojo pobudo, po drugi strani pa se je name obračalo čedalje več staršev, ki so imeli identičen problem: vrata vrtcev so se zaprla. Zato sem pri pobudi vztrajal in o problematiki obvestil tudi lokalne medije. Zadeva je naletela na širok javni odmev. Administracija je končno obrnila ploščo, saj so spoznali, da se starši zavedajo svojih pravic in da kot član občinskega sveta ne nameravam odnehati. Odprl se je nov oddelek in vsaj za nekatere starše rešil problem. Seveda pa vprašanje ostaja – kako bomo problematiko reševali naslednje šolsko leto?

Uroš Lubej,

Solidarnost

POVABIMO SVET K DOLENJCEM NA DOLENJSKO

Četudi prenovljeni novomeški Glavni trg prevečkrat sameva in v mestu ni slišati veliko tujih besed ter videti radovednih oči okoli mestnih lepot, mesto vendarle ni brez turističnih ambicij. Občina ima osveženo strategijo turizma, ki ponuja vpogled v razvojne želje našega okolja do leta 2030. Naj se vse uresniči! A za to bo skladno z zastavljenimi strateškimi cilji treba zagotavljati tudi več proračunskih sredstev in več aktivnih

glav, ki mislijo širše. Predhodna občinska turistična strategija, zastavljena je bila do leta 2020, je v pomembnih segmentih ostala neuresničena. Naj bi bil, a še ni arheološkega parka Marof, vodnega safarija Temenica, novomeške riviere, ni hiše tehnološkega napredka, ni čezmejne turistične destinacije itn. Za novomeški turizem sicer poleg občinske uprave skrbi Zavod Novo mesto, del projektov, ki so regijskega značaja, pa je v vodenje poverjen Razvojnemu centru Novo mesto. Osrednji akter na področju turizma so pravzaprav kar Terme Krka, ki tudi privabijo največji del gostov v to okolje.

Vzpodbudnih razvojnih idej že v minulih strategijah ni manjkalo. Tudi privlačnost naravnih, kulturnih, zgodovinskih, umetniških in sorodnih potez našega okolja je povsem primerljiva z mnogimi drugimi celinskimi, podeželskimi turističnimi destinacijami. Vzore lahko poiščemo v bližnjem Prekmurju ali pa v turistično izjemno razvitih avstrijski Koroški, celinski Hrvaški, na nemškem Bavarskem ali morda celo v italijanski Lombardiji.

Že zgolj glavna naravna in kulturna okolja Dolenjske so izjemen potencial za razvoj raznih tipov turizma, povezanih z vodo, gozdovi, kulinariko, zgodovino, umetnostjo, z aktivnim preživljanjem časa ipd. Potencial za rast, ki ga ima turizem na Dolenjskem, je velik. Razvitost turistične infrastrukture, organiziranost turističnega sektorja, nabor akterjev, obseg turizmu namenjenih proračunskih sredstev, razvoj turističnih produktov oziroma programov, promocijske aktivnosti in še marsikaj, pa temu še ne sledijo. Dolenjska velja za turistično neizkoriščen, malce zaspan prostor, ki praviloma še ni del širših turističnih itinerarjev ali celo njihov osrednji cilj, gostje pa so večinoma enodnevni, če ne celo le nekajurni.

V Gibanju Svoboda ocenjujemo, da je za večji uspeh turizma, za več obiska, prenočitev in več prihodkov, treba turizem ustrezno podpreti ter ga organizirati in aktivno voditi na regijski ravni – z ustanovitvijo dolenjskega zavoda za turizem. Zavod naj dooblikuje regijsko turistično destinacijo ter vzpodbuja in vodi ključne aktivnosti razvoja turizma. Seveda skupaj z zainteresiranimi dolenjskimi občinami in ostalimi subjekti. Omogočimo turistom nekaj prijetnih dni na Dolenjskem in številna leta lepih spominov!

Tomaž Levičar in Matija Škof,

Gibanje Svoboda

Glavni trg so ob dnevu Zemlje napolnili ekošolarji, ki so na stojnicah predstavili svoje ekoaktivnosti, na odru pa s plesnimi in glasbenimi točkami zabavali publiko. Nagovoril jih je tudi župan Gregor Macedoni in izpostavil, kako pomembno je, da vsak izmed nas prispeva k pravilnemu ločevanju odpadkov.

V teku so dela za vzpostavitev vstopne točke na Trško goro, s katero bomo izboljšali prometno varnost ob izobraževalnem centru in nadgradili vsebine za sprehajalce ter turiste. Sedanje trikrako križišče preurejamo v krožišče, ob njem pa nastajata tudi bodoče parkirišče in krajša pešpot.

Na velodromu Olimpijskega centra Novo mesto so na srečanju evropskega projekta Varcities, v okviru katerega smo na Mestni občini Novo mesto za revitalizacijo športno-rekreacijskega centra v Češči vasi pridobili dobrih 510 tisoč evrov nepovratnih sredstev, mednarodni partnerji predstavili svoje dosedanje aktivnosti.

Na okrogli mizi Medvrstniško nasilje in sovražni govor na spletu, kjer so izkušeni sogovorniki iskali odgovore na vprašanja, kakšne oblike spletnega nasilja so pri nas najbolj prisotne, kako ga lahko med mladimi prepoznamo in kako naj mlade opolnomočimo, da se bodo izognili tovrstnim okoliščinam, je zbrane pozdravil podžupan Urban Kramar.

Regijski obisk predsednika Državnega sveta RS Marka Lotriča, državne sekretarke dr. Monike Kirbiš Rojs in državnega svetnika Bojana Kekca se je odvil na rotovžu, kjer je srečanje z dolenskim županom potekalo v odprtem dialogu, ki kaže, da imajo lokalni interesi v Državnem svetu zagovornika tudi znotraj zakonodajne veje oblasti.

Na vhodu enote Ciciban Vrtca Ciciban se nahaja nov AED oziroma avtomatski eksterni defibrilator, ki ga je Krajevni skupnosti Majde Šilc podarila Lekarna Novak. Napravo, ki rešuje življenja, so na Ragovski ulici namenu predali podžupan Urban Kramar, predstavnik Lekarne Novak Tomaž Novak in predsednik KS Majde Šilc Adolf Zupan. Na Mestni občini Novo mesto smo lekarni hvaležni za izkazano dobrodelnost in srčnost.

Pred 10 leti je peščica članic Društva Šola zdravja začrtala eno izmed najbolj uspešnih zgodb za starejše v našem okolju. Novomeška podružnica se lahko namreč danes pohvali z več kot 300 člani, prepoznavnimi po živahni oranžni barvi, ki zjutraj telovadijo na 14 lokacijah. Ob obletnici sta jim čestitala tudi župan Gregor Macedoni in direktorica občinske uprave dr. Jana Bolta Saje.

Da bodo naši oprasevalci svoje delo opravili nemoteno, smo tudi letos v sodelovanju s Komunalo Novo mesto zaščitili medovite travnike, ki smo jih pokosili šele po zaključeni paši čebelic in čmrčjev.

S podporo evropskega projekta Varcities smo izvedli zaključni dogodek Male šole kolesarjenja. Vrčkarji in šolarji so v notranjih prostorih in na zunanjih površinah Olimpijskega centra Novo mesto osvežili in utrdili svoje kolesarsko znanje, na koncu pa spretnosti na kolesu pokazali tudi ponosnim staršem.

Osnovna šola Otočec se lahko pohvali z novim otroškim igriščem z lesenimi igrali, ki ga dnevno uporablja več kot 200 otrok, v popoldanskih urah pa je na voljo tudi za igrivost ostalih mladih uporabnikov.

Župan Gregor Macedoni je na rotovžu sprejel nekdanjo dolgoletno direktorico podjetja Adria Mobil Sonjo Gole. Župan se je nekdanji direktorici, ki je skozi tri desetletja vztrajno in uspešno vodila eno najuspešnejših gospodarskih družb v našem okolju, zahvalil za odlično sodelovanje z lokalno skupnostjo in prizadevno delo. Srečanja se je udeležil tudi novi generalni direktor Adria Mobil Gregor Adler.

Zaključili smo letošnji izbor Županovega vina, zmagovalni cviček, ki se je s harmonijo in kakovostjo vina najbolje izkazal na slepi degustaciji, pa je letos pridelal Janez Colnar iz Vinske kleti Colnar. Čestitke mlademu vinarju!

> Nataša Jakopin, Mestna občina Novo mesto

ZELENE POVRŠINE OLIMPIJSKEGA CENTRA NOVO MESTO VABIJO: PREIZKUSITE TRIMSTEZO!

Projekt je sofinanciran iz programa raziskav in inovacij Evropske unije Obzorja 2020, številka pogodbe 869505.

Tomaž Grdin

Olimpijski center Novo mesto slovi po pokritem velodromu in atletski dvorani ter od lanskega septembra obiskovalce od blizu in daleč privablja z novim pokritim plavalnim bazenom. S prvimi pomladnimi žarki so zaživele tudi njegove zunanje površine – v zelenje odet rekreacijski park olimpijskega centra vabi vse generacije k aktivni sprostitvi proč od mestnega vrveža, a vendar dovolj blizu za družinski kolesarski izlet ali lahkoten pohod iz Novega mesta. Medtem ko otroci svoje motorične spretnosti urijo na igralih s pogledom na konjske pašnike, si lahko odrasli naberejo moči v senci dreves na prostoru za piknik. H globokemu stiku z naravo in s samim seboj vabi čutna učna gozdna pot, za pridobivanje kondicije in oblikovanje telesa pa je na voljo kilometer dolga peščena trimsteza, ki obkroža Olimpijski center.

Profesionalne športne objekte tako dopolnjuje prostor za rekreacijske in sorodne dejavnosti, ki so bližje naravi in primerne za otroke, mladino, starejše, ljudi s posebnimi potrebami, občasne obiskovalce in sprehajalce.

TRIMSTEZA

Olimpijski center obkroža peščena trimsteza v skupni dolžini 1000 m. Na stezi, ki pretežno poteka skozi gozd, je pet

postaj s trenažnim orodjem iz naravnih materialov. Naprave za krepitev vzdržljivosti, moči, ravnotežja in gibljivosti so primerne za različne starostne skupine in omogočajo celovito vadbo za izboljšanje počutja. Trimsteza je na voljo 24 ur, njena uporaba je brezplačna.

V aprilu in maju je na trimstezi Novo mesto vsako soboto ob 10. uri s podporo projekta VARCITIES potekala brezplačna vodena vadba. Pod vodstvom strokovno usposobljenih vaditeljev sta potekali dve skupini:

- začetna skupina, primerna za rekreativce in starše z otroki, ki si želijo sprehoda v naravi ob izvedbi lažjih vaj ter
- nadaljevalna skupina, primerna za rekreativce, ki si želijo bolj intenzivno vadbo s tekom in vadbo na postajah.

Na brezplačni vodeni vadbi na trimstezi se nam lahko pridružite tudi v septembru. Več informacij in prijave na info@moja-linija.si ali 031 684 658.

MOTORIČNI PARK

V neposredni bližini konjeniškega centra je v pristno okolje avtohtonega gozda umeščen motorični park, ki s prijetno senco omogoča živahne aktivnosti tudi v vročih delih leta. Igrala iz naravnih materialov spodbujajo otroke, da na varnem naravnem prostoru premagujejo spretnostne izzive in razvijajo svoje motorične veščine, pomembne za zdrav razvoj.

ČUTNA UČNA GOZDNA POT

Čutna učna pot je prilagojena slepim in slabovidnim, zanimivo izkušnjo pa ponuja vsem obiskovalcem, ki si želijo globoke sprostitev in drugačnega doživetja gozda. Opremljena je s tipnim zemljevidom za boljšo orientacijo in informativnimi tablamami za osveščanje o slepoti in slabovidnosti. Na njej lahko preko dotika, vonja in zvoka raziskujete gozd, inovativno spoznavate naravo in krepite lastne čute.

OLIMPIJSKI CENTER NOVO MESTO JE V VSEH LETNIH ČASIH IDEALEN PROSTOR ZA VELIKE IN MAJHNE DOGODKE ZA SPROSTITEV, ŠPORT IN REKREACIJO

Številne organizacije in posamezniki so Olimpijski center Novo mesto že prepoznali kot idealen prostor za organizacijo velikih, manjših in zasebnih dogodkov, saj omogoča kombinacijo športnih, rekreativnih in sprostitvenih aktivnosti v senčnem zelenju naravnega okolja, na ravni betonskih površinah na ploščadi pred bazenom in v pokritih prostorih bazena in velodroma. Tako lahko dogodki potekajo skozi vse leto in v vseh vremenskih pogojih. Vabljeni, da vroče dni preživite v zelenem objemu Olimpijskega centra Novo mesto.

Kristijan Bišof

Izgradnjo Olimpijskega centra Novo mesto je finančno podprl evropski projekt VARCITIES, ki je usmerjen v spodbujanje fizične dejavnosti, bolj zdravega načina življenja in boljše kakovosti življenja vseh občanov.

Anja Čampa

VRTEC CICIBAN NOVO MESTO SKRBI ZA ZEMLJO IN SVOJE MESTO – NOVO MESTO

Arhiv vrtca

stalni kotic. V njem skozi vse leto kroži izmenjava copat in čevljev.

Ponosni smo, da je naš vrtec tudi kolesarjem prijazen vrtec s certifikatom Kolesarju prijazen. Otroke spodbujamo, da v vrtec hodijo peš ali s kolesi, za kar smo pred našimi enotami postavili stojala za kolesa. Otroke navajamo na vožnjo s kolesi, tako da se najprej vozimo z različnimi poganjalci, kasneje s kolesi, najstarejši otroci pa vsaj en dan v letu pripeljejo svoja kolesa, da urijo svoje sposobnosti med vožnjo. Tako si zaslužijo nalepko za v knjižico Mali sonček, ki jo dobimo od Zavoda za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto.

Trajnost vnašamo tudi na področje umetnosti. Med ustvarjanjem uporabljamo naravni in odpadni material ter iz tega ustvarimo novo vrednost. Ponosni smo, da smo lahko vključeni tudi v okrasitev Mestne občine Novo mesto z našimi izdelki; likovna skupina zaposlenih v vrtcu je namreč s trajnostnimi izdelki otrok okrasila občino in hodnike Supernove. Vso svojo ustvarjalnost bomo letos predstavili tudi na Kulturnem dnevu slovenskih vrtcev, in sicer z likovno ustvarjalnostjo zaposlenih in z nastopom našega Cicibenda. Ker gre za predstavitev zaposlenih v vrtcu, bo tokrat Cicibend nastopil sam, sicer pa ga velikokrat spremljajo tudi otroški glasovi, saj imamo v vrtcu kar dva Cicizborčka. Otroci so tisti, ki so še posebej ponosni, če lahko nastopajo tudi na večjem prireditvenem odru, kot je npr. praznični oder na Glavnem trgu.

Iz mestnega okolja se radi premikamo v naravne koticke Novega mesta. Tudi Cicidan, tradicionalna prireditev celotnega Vrtca Ciciban Novo mesto, je postavljena v naravno okolje na Sevnem, ki ga lahko uporabimo zaradi dobrega sodelovanja s šolo Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma.

Pomladni meseci so tisti, ko imajo vsi naši oddelki prav poseben dan, Dan v naravi: zunaj se igramo, učimo, smo športno aktivni, pa tudi malica in počitek na prostem sta boljša. Radostno že skačemo proti poletju. To je obdobje, ko v vrtcu združimo naše enote, otroci in zaposleni, družimo se med seboj ter še več kot sicer iščemo naravno senco novomeških gozdov.

Skozi poletje nas bo spremljala misel, da moramo prav vsi na tem planetu skrbeti za naš odnos z naravo, s svetom. Če bomo skrbeli za Zemljo, bo vsekakor tudi naše počutje dobro.

Foto Asja

MATEJA ROŽMAN, RAVNATELJICA OSNOVNE ŠOLE OTOČEC

»NAJPOMEMBNEJŠA VREDNOTA, ZA KATERO SKRIBIMO VSI, TAKO ŠOLA KOT STARŠI, JE ZNANJE!«

Rubrika, posvečena pogovoru z ravnateljicami in ravnatelji osnovnih šol iz Mestne občine Novo mesto, je bogatejša za novo predstavitev. Mateja Rožman, dolgoletna ravnateljica Osnovne šole Otočec, nam je predstavila življenje in vsakdan na tej šoli.

Kakšna je zgodba in zgodovina otoške šole? Kako so izgledali njeni prvi koraki?

Osnovnošolsko izobraževanje v Otočcu (do leta 1954 se je imenoval Št. Peter) ima sicer več kot 150-letno zgodovino, sedanjost šolsko stavbo na Šolski cesti 20 pa so predali v uporabo leta 1986. V zadnjih petih letih je bila šola energetska obnovljena. Leta 2021 je šola pridobila nov prizidek, v katerem je nove prostore dobil tudi trioddelčni Vrtec Otočec. V letošnjem letu obiskuje 315 učencev program osnovne šole ter 67 otrok program predšolske vzgoje. Šola je aktivno vključena v mednarodne programe Erasmus+, Slovensko mrežo zdravih šol, ima pridobljen naziv Kulturna šola, skrbimo za varno in trajnostno mobilnost. Učenci šole so uspešni tudi v širšem okolju, kjer dosegajo pomembne rezultate na športnem in šahovskem področju, tekmovanjih v znanju ter likovnih in literarnih natečajih. Šola deluje v prijetnem naravnem okolju, z veliko površin za gibanje. Šola in vrtec sta dobro opremljena. V zavodu imamo visoko usposobljene strokovne delavce, ki pouk izvajajo po sodobnih učnih metodah in učence ustrezno spodbujajo k razvijanju njihovih močnih področij. Letošnje leto z različnimi dejavnostmi sledimo dvema prednostnima ciljema: krepitev prijaznosti med vsemi udeleženci ter razvoj kritičnega mišljenja pri pouku. Učenci se v šoli dobro počutijo, kar nam poročajo tudi na šolskem parlamentu. Organiziramo različne šolske dejavnosti s področja gibanja, dobrega počutja, podpore pri učenju ter različne priprave na tekmovanja. Vsako leto izvedemo tudi več šol v naravi. Naši otroci in učenci vsako leto sodelujejo v različnih humanitarnih akcijah.

Kako pomembno je, da vaša šola diha s krajem, kako v praksi zgleda ta simbioza?

Sodelovanje s krajem, tako z naseljem Otočec kot z ostalimi naselji v krajevni skupnosti Otočec, je tesno. Sodelujemo z vodstvom krajevne skupnosti, društvom upokojencev, turističnim društvom, prostovoljskim gasilskim društvom, župnijo Št. Peter - Otočec in drugimi. Naše povezovanje je usmerjeno tudi na gospodarske subjekte, ki nam finančno pomagajo pri realizaciji naših projektov. Naši učenci pogosto sodelujejo na lokalnih prireditvah (nastop pevskega zbora, recitacije učencev).

Katere so tiste vrednote, ki naj bi jih vaši učenci usvojili med šolanjem pri vas?

Pomembnejše vrednote, ki nas usmerjajo pri vzgojnem in izobraževalnem delu, so humanost, integriteta, skrb za sočloveka, skrb za naravo in zdravje. Vsa prizadevanja so usmerjena k naši viziji: »Naša šola naj postane prijazna in varna za učence, zaupanja vredna za starše, vabljava za učitelje in nepogrešljiva za širše družbeno okolje.« Vzgoja za vrednote poteka v času vzgojno-izobraževalnega procesa, med različnimi preventivnimi dejavnostmi ter pri izvajanju različnih projektov. Učenci se vključujejo v dejavnosti, ki promovirajo zdrav način življenja, trajnostno mobilnost, kulturno-umetnostno vzgojo, vseživljenjsko učenje ... V šolski vsakdan vključujemo dejavnosti, ki krepijo prijaznost med vsemi udeleženci, ter skrbimo za krepitev varovalne dejavnosti otrok in mladostnikov. Najpomembnejša vrednota, za katero skrbimo vsi, tako šola kot starši, pa je znanje, ki omogoča tudi nadaljnje izobraževanje. Po zaključku šolanja bomo zadovoljni, če bodo učenci usvojili tudi različne vseživljenjske kompetence.

osebni arhiv

Kako pomembno je za vas, da šola podpira individualnost otrok, da razvijejo svoje sposobnosti?

Prilaganje šole, da podpira potrebe vsakemu otroku, nam narekuje šolska zakonodaja. Med cilji osnovnošolskega izobraževanja je navedeno, da šola spodbuja skladen telesni, čustveni, moralni, duhovni in socialni razvoj vsakega posameznika z upoštevanjem otrokovih razvojnih zakonitosti. V šoli in vrtcu podpiramo individualnost od začetka bivanja pri nas.

Pred kratkim ste odprli prenovljeno igrišče – kako pomembno je to za vas?

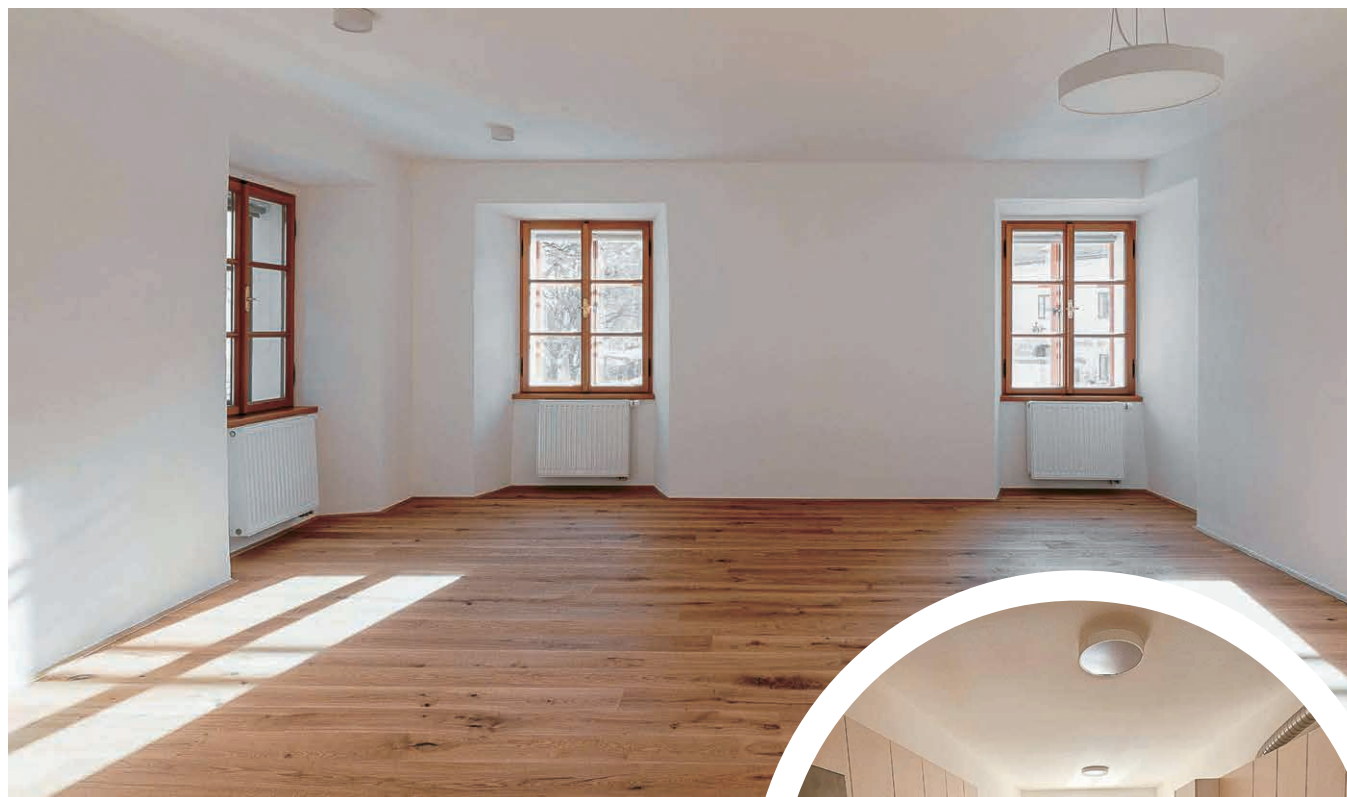
Novo otroško igrišče, ki je namenjeno najmlajšim šolarjem, smo slovesno odprli 22. aprila 2024. Otroška igrala predstavljajo obogatitev različnih športnih in gibalnih dejavnosti, ki na šoli že potekajo.

Kakšni so glavni izzivi za šolo v prihodnje?

S strokovnimi delavci, učenci in njihovimi starši se na šoli veliko pogovarjamo in spremljamo njihove predloge in potrebe. Pred nami ostajajo izzivi na področju vzgojnega delovanja, razvijanja prečnih veščin in vzgoje za nenasilje. Posebno skrb bomo namenili nadarjenim učencem in pouku na prostem.

POGOVOR Z BOJANOM RAJERJEM, DIREKTORJEM JAVNEGA STANOVANJSKEGA SKLADA V MESTNI OBČINI NOVO MESTO

O VLOGI IN AKTIVNOSTIH JAVNEGA STANOVANJSKEGA SKLADA V MONM

arhiv Stanovanjskega sklada Novo mesto

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Novo mesto je bil ustanovljen 26. 5. 2022 z namenom zagotavljanja javnega interesa na stanovanjskem področju v Mestni občini Novo mesto. Javni interes na stanovanjskem področju v lokalni skupnosti je zagotavljanje funkcionalno primernih stanovanjskih enot, v zadostnem številu, vsem ciljnim skupinam, ki potrebujejo stanovanjske enote. Pri tem mislimo na starejše, gibalno ovirane osebe, mlade in mlade družine, študente ter druge občane, ki si iz različnih razlogov stanovanja, glede na trenutne tržne razmere z visokimi najemninami in stroški, ne morejo privoščiti.

Katere aktivnosti ste z ustanovitvijo prevzeli od Mestne občine Novo mesto in jih izvajate?

Z ustanovitvijo sklada se postopoma iz Mestne občine Novo mesto na sklad prenašajo vse, predvsem pa izvedbene aktivnosti stanovanjskega področja občine. Kot najpomembnejše dosežke sklada v lanskem letu lahko izpostavimo:

- Sklad se je v lanskem letu konstituiral, si uredil poslovne prostore, nabavil računalniško in programsko opremo za delovanje, izvedel predvidene zaposlitve, sprejel sklepe in pravilnike za zakonsko in transparentno delovanje sklada ter oblikoval spletno stran, ki je v lanskem letu imela preko 18.000 obiskov. Vse aktivnosti sklada ažurno objavljamo na navedeni spletni strani in jih vseskozi dopolnjujemo z novimi vsebinami. Koncem lanskega leta je na spletni

strani pričel delovati tudi portal, do katerega lahko brezplačno dostopajo vsi najemniki neprofitnih stanovanj in vpisujejo želje po medsebojnih zamenjavah neprofitnih stanovanj, pri čemer izvedbo zamenjave v skladu s pravilnikom izpelje sklad.

- Sklad je v aprilu 2023 od občinskih strokovnih služb prejel seznam uspešnih prosilcev za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem (lestvica A in B). V skladu z veljavno zakonodajo so bila vsa stanovanja,

primerna za oddajo, tudi oddana osebam s seznama. Oddajanje neprofitnih stanovanj smo nadaljevali tudi skozi leto, vsakokrat, ko se je katera stanovanjska enota izpraznila. Z oddajanjem lastnih stanovanj za neprofitno najemnino zagotavljamo trenutno bivanje več kot 100 osebam.

- Z Mestno občino Novo mesto in družbo Zarja, d. o. o., Novo mesto je bil dosežen sporazum, v skladu s katerim ima nad 152 stanovanj v lasti družbe Zarja, d. o. o., dodelitveno pravico sklad, kar pomeni, da vsakokrat, ko se kakšno stanovanje izprazni, sklad le-tega dodeli naslednjemu upravičencu.
- Sklad redno in investicijsko vzdržuje stanovanjske enote, ki smo jih prejeli v lastništvo;
- preverja upravičenost do neprofitne najemnine najemnikov v vseh lastnih stanovanjskih enotah kot stanovanjskih enotah, ki jih imamo v dodelitveni pravici;
- objavlja javne razpise za dodeljevanje stanovanjskih enot mladim in mladim družinam, dodeljevanje kadrovske stanovanj, povabilo za nakup stanovanj z ustanovitvijo dosmrtnih služnosti stanovanja in izplačilom doživljenjske mesečne rente, Javni razpis zbiranja ponudb lastnikov stanovanj, ki bi oddali stanovanje v najem idr.;

- izvaja aktivnosti na področju spodbujanja socialne vzdržnosti najemnih razmerij prek sodelovanja z občinskimi strokovnimi službami, strokovnimi službami na CSD in drugimi institucijami (območna enota RK), obročno plačevanje nastalih obveznosti iz najemnega razmerja, preselitve v manjše in cenejše stanovanje idr.

Katere pomembnejše naloge ste si zadali za letošnje leto?

1. Na podlagi objavljenih razpisov nameravamo oddati še proste stanovanjske enote na Glavnem trgu 2.
2. V najkrajšem času nameravamo zaključiti Razpis za dodelitev neprofitnih najemnih stanovanj, na podlagi katerega bo objavljena nova lestvica upravičencev za dodelitev teh stanovanj. Na podlagi nove lestvice se bodo dodeljevala tudi novozgrajena stanovanja v Podbrezniku. Že sedaj beležimo veliko povpraševanje po tem razpisu.
3. Obnoviti nameravamo eno stanovanjsko enoto za potrebe študentov. Pridobiti nameravamo GD za gradnjo 3 dvojčkov na zemljišču, ki ga je konec leta Mestna občina Novo mesto prenesla na sklad. Prenesena zemljišča so namenjena izvedbi mehanizma solastniškega pridobivanja lastniškega stanovanja v okviru novih investicijskih projektov, ki je podrobneje opisan v SP 2030.

4. Povečali bomo lastni stanovanjski fond s stanovanji, ki jih je Mestna občina Novo mesto odkupila od družbe Zarja, d. o. o.

5. Druge naloge so še:

- sodelovanje na razpisih za pridobitev dodatnih finančnih sredstev; preverjanje upravičenosti do neprofitnih najemnih stanovanj, zamenjave stanovanj, redno in investicijsko vzdrževanje stanovanjskega fonda, socialna vzdržnost najemnih razmerij;
- iskanje možnosti za povečanje števila bivalnih enot;
- informatizacija poslovnih procesov;
- izvajati redna vzdrževalna in investicijska dela na stanovanjih v naši lasti.

Gre stanovanjska politika v Mestni občini Novo mesto v pravo smer?

Stanovanjska situacija v posameznih lokalnih skupnostih ni posledica stanovanjske politike zadnjih nekaj let, temveč prej desetletij, in glede na situacijo v drugih lokalnih skupnostih v Sloveniji lahko rečem, da je v Novem mestu dokaj dobra. Zavedati se je namreč treba, da je za vsako umeščanje novogradenj v prostor treba imeti predhodno usklajene in sprejete prostorske načrte ter zagotovljena primerna zemljišča

za gradnjo. Izvedbeni postopki za to so dolgotrajni, kot tudi zagotavljanje primernih zemljišč. V zadnjem času smo priča številnim novogradnjam, kar je, kot sem omenil, posledica večletnega dela občinskih strokovnih služb in lokalnega vodstva. Pri tem bi kot primer izpostavil gradnjo več kot 180 stanovanjskih enot za neprofitni najem v Podbrezniku, kar je nedvomno zelo velik dosežek lokalne stanovanjske politike.

NAJVEČJI DAN: ZMAGA V PARIZU

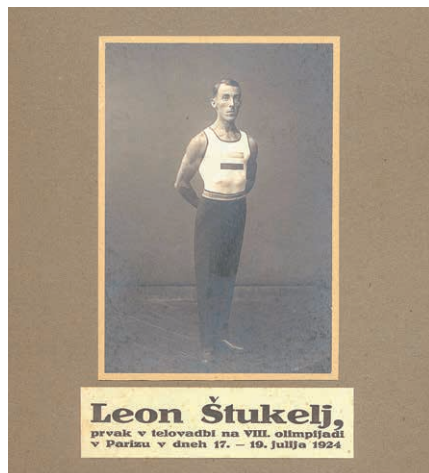
OB 100-LETNICI ZLATIH OLIMPIJSKIH MEDALJ LEONA ŠTUKLJA

Vse predmete in fotografije hrani Dolenjski muzej Novo mesto.

Jugoslovanska tekmovalna vrsta na OI v Parizu. Leon Štukelj kleči prvi z desne.

V letošnjem letu se bomo v Dolenjskem muzeju skupaj z Novomeščani ponovno z velikim ponosom spominjali Leona Štuklja, sokola - telovadca, olimpcionika in svetovljana. Kot je dejal sam, je bil v prvi vrsti Novomeščan, tu je bil rojen, se izšolal, se pripravljajl za svoj poklic in od tu odšel na tri svetovna tekmovanja. Eno izmed teh so bile tudi olimpijske igre pred sto leti v Parizu. Štukelj je postal olimpijski zmagovalac v mnogoboju, prejel pa je še zlato medaljo za izvedeno vajo na drogu. Julija leta 1924 je dokončno stopil iz anonimnosti in postal svetovno prepoznaven. Rodno Novo mesto ga je po vrnitvi sprejelo ozaljšano s cvetjem, zastavami in z velikim praznovanjem.

Leon Štukelj, prvak v telovadbi na VIII. olimpijadi v Parizu v dneh 17. – 19. julija 1924.

Štukljeva življenjska in športna pot sta bili v Dolenjskem muzeju prvič predstavljeni leta 1993, v naslednjih letih pa smo pripravili več razstav ob njegovih življenjskih jubilejih, nazadnje leta 2018 ob 120-letnici rojstva. Od leta 2019 hranimo v zbirkah muzeja bogato predmetno dediščino in ostalo dokumentarno gradivo Leona Štuklja, ki nam ga je podarila njegova hčerka Lidija Pauko.

V letošnjem letu se bodo v glavnem mestu Francije ponovno odvijale olimpijske igre – XXXIII. olimpijada moderne dobe,

in sicer med 26. julijem in 11. avgustom. V tem času bo Dolenjski muzej v Slovenski hiši z video zapisi, tudi arhivskim, dokumentarnim gradivom in nekaj predmeti predstavil olimpcionika Leona Štuklja. Ob tej priložnosti se bomo prvemu Slovcu – nosilcu zlote olimpijske medalje poklonili tudi z razstavo na novomeškem Glavnem trgu (po 9. juliju 2024) ter več drugimi dogodki. Obeležili bomo stoletnico njegovih zlatih medalj in ga po sto letih, resda zgolj simbolično, ponovno pozdravili v rodnem kraju. Novinarjema Slavku Doklu in Ivanu Zoranu je v

Zlata olimpijska medalja zmagovalca v mnogoboju.
Boštjan Pucelj

intervjuju ob 70-letnici življenja in prejemu naziva častnega občana Novega mesta leta 1968 za Dolenjski list povedal, da je bila zanj zmaga na olimpijskih igrah v Parizu največji tekmovalni dan, ki se ga je zelo rad spominjal. Med vsemi odličji, ki jih je dosegel, je najbolj cenil olimpijsko zlato v mnogoboju.

Leon Štukelj se je rodil 12. novembra 1898 v Kandiji. Po osnovni šoli in gimnaziji je doštudiral pravo. Že kot devetletnik je začel telovaditi pri novomeškem sokolskem društvu in zelo hitro napredoval. Telovadba in sokolska načela so ga prevzela in sledil jim je vse življenje. Njegovo prvo veliko tekmovanje je bilo svetovno prvenstvo v Ljubljani leta 1922, kjer se je zelo dobro odrezal, še posebej v tekmovanju na bradlji, drogu ter krogih. Naslednja velika tekma so bile poletne olimpijske igre v Parizu, osme po vrsti. Pričele so se 4. maja, zaključile pa 27. julija 1924. Telovadci so imeli predvidene nastope sredi julija. Kandidati za jugoslovansko tekmovalno vrsto so začeli v začetku maja s skupnimi treningi v telovadnici ljubljanskega sokolskega društva v Narodnem domu. Do odhoda v Pariz je pod vodstvom Staneta Vidmarja treniralo 18 telovadcev. Pri odločilnem preizkusu, kdo izmed kandidatov bo odpotoval na olimpijado, si je Štukelj pri poljubni vaji na bradlji poškodoval zapestje desne roke. Glede na rezultate je bilo v ekipo uvrščenih osem telovadcev, med njimi, kljub poškodbi, tudi Leon Štukelj. Jugoslovanska vrsta je proti Parizu odpotovala 12. julija.

V telovadnih disciplinah je tekmovalo devet vrst (reprezentanc) držav sveta, in sicer Čehoslovaška, Finska, Francija, Italija, Jugoslavija, Luksemburg, Švica, Velika Britanija in Združene države Amerike. Vsaka je štela osem tekmovalcev in štiri rezerve telovadce.

Na igrah se je za telovadce »bila ljuta borba za svetovno prvenstvo na telovadnem polju« med 17. in 20. julijem, ko so slovesno podelili medalje najboljšim.

Tekmovanje se je odvijalo na stadionu Colombes nedaleč od Pariza. Telovadba na orodju je obsegala obvezne in neobvezne vaje. Telovadci so se pomerili v sedmih disciplinah, in sicer na bradlji, drogu, krogih, konju z ročaji, v preskoku čez konja na širino, preskoku čez konja vzdolž in v plezanju po vrvi.

Leon Štukelj se je na tekmi posameznikov odlično odrezal in postal olimpijski prvak v mnogoboju, zmagal pa je tudi na drogu. Postal je prvi Jugoslovian in Slovenec, ki je dosegel zlato olimpijsko medaljo, in to kar dve naenkrat. Jugoslovanska vrsta je bila skupno četrta.

Poleg medalj je za zmagi prejel tudi diplomi, ki imata poleg športnega uspeha še dodaten zgodovinski pomen. Krasi ju namreč podpis Pierra de Coubertina, ki ga štejemo za ustanovitelja olimpijskih iger moderne dobe.

O nepričakovani zmagi drobnega Jugoslovana je obširno poročalo pariško časopisje in Štuklju, olimpijskemu prvaku, izrekalo same pohvale z zapisi kot »champion des champions« in »superchampion«. Kot je zapisal Štukelj v knjigi Mojih sedem svetovnih tekmovanj, se je zavedel svojega uspeha šele na podelitvi odličij. Ob razmišljanju, kako se bodo njegove zmage razveselili prijatelji telovadci, si je želel čimprej domov v Novo mesto. »Zahrepenel sem, da bi bil čimprej med njimi, v mojem ljubljnem rodnem mestu in v tistem skromnem domačem okolju, iz katerega sem se naenkrat prebil do dveh zmag: do svojega poklica in do olimpijskega zmagovalca.«

Tudi Novomeščani so mislili nanj. Novomeški župan dr. Josip Režek je takoj, ko se je razvedelo »o svetovnem telovadnem prvaštvu na pariški olimpijadi«, v ponedeljek, 21. julija, dal razobesiti zastave na mestni hiši. Pol ure kasneje je bilo celo mesto v zastavah in vladalo je nepopisno navdušenje. Takoj so stekle priprave na sprejem rojaka, ki se je proslavil pred svetom. Štukljevo zmagoslavje in uspehi so odmevali tudi v številnih slovenskih in jugoslovanskih časnikih.

Telovadci so se v domovino vrnili 24. julija. Ustavili so se v Ljubljani, kjer so naslednji večer prikazali olimpijske vaje pred številnim občinstvom na stadionu na Taboru. Leon Štukelj se je z vlakom proti Dolenjski odpravil šele v soboto, 26. julija. Na vsaki postaji je bil deležen ovacij in izrazov veselja ter navdušenja. Na železniški postaji v Bršljinu ga je pričakala množica Novomeščanov in sokolov z godbo. Bratje telovadci so ga na ramenih odnesli v središče mesta, ki je bilo praznično okrašeno z zastavami in razsvetljeno. Pred mestno hišo ga je v imenu novomeške občine pozdravil župan dr. Režek z besedami: »Ave triumphator!« Slavljenca so ponесли še do njegove rojstne hiše v Kandiji in se nato vrnili nazaj na Glavni trg. Nepopisno navdušenje je vladalo tudi pred njegovim domom na Bregu in v Narodnem domu, kjer so mu meščani pripravili pozdravni večer.

Za uspeh na olimpijskih igrah ga je jugoslovanski kralj Aleksander I. Karađorđević odlikoval z redom sv. Save V. stopnje. Na povabilo finske telovadne zveze se je v začetku novembra za mesec dni odpravil v deželo tisočerih jezer, kjer je opravil kar nekaj telovadnih nastopov. Na tekmovanje v Francijo je odšel spet čez dve leti, in sicer na svetovno prvenstvo v Lyon, leta 1931 pa ponovno v Pariz.

Leon Štukelj se je udeležil še olimpijskih iger v Amsterdamu (1928) in Berlinu (1936). Skupno je osvojil šest olimpijskih medalj (tri zlote, eno srebrno in dve bronasti), ki jih hranimo v zbirki Leona Štuklja Dolenjskega muzeja. Štukelj še danes velja za slovenskega športnika z največjim številom prejetih medalj na olimpijskih igrah. Svojo bogato življenjsko pot je sklenil 8. novembra 1999.

Borut Peterlin

Olimpijska diploma, podeljena velikemu šampionu v mnogoboju.

IN (NOVO) MESTO? NEMŠKO BOMBARDIRANJE. RUŠEVINE. OBNOVA.

»Kakor pošast zavihra vojna nad deželami, da v divjem plesu pohabi in uniči vse, kar pride z njo v dotiko...« je zapisal arhitekt in urbanist France Tomažič v Kroniki slovenskih mest leta 1938 in nadaljeval: »Prej cvetoče dežele in mesta z razigranimi prebivalci postanejo v kratkem času opustošena pogorišča in razvaline. Leta in desetletja traja obnova, preden se zabrišejo vidne sledi,...«

Razdejan Glavni trg z rotovžem v ozadju, 3. oktober 1943. Muzej novejša in sodobne zgodovine Slovenije.

V drugi svetovni vojni je Novo mesto in bližnje okolico nemško, zavezniško in partizansko letalstvo bombardiralo, obstreljevalo in raketiralo vsaj sedemnajstkrat. Najhujša so bila tri nemška bombardiranja, z največ žrtvami v mestu in z veliko materialno škodo. V teh napadih je trpelo predvsem središče mesta. Aprilski napad 1941 je uničil poslopje današnje Osnovne šole Center, 14. septembra 1943 so bombe padale predvsem na območje med žensko bolnišnico (danes Defranceschijeva ulica 1) in hotelom Koklič (današnja Rozmanova ulica), 3. oktobra 1943 pa je bilo pravo razdejanje na širšem območju pod Kapitljem v smeri glavne novomeške ulice.

Močno porušeno mesto je zahtevalo načrtno in premišljeno obnovo in o tem se je razmišljalo že leta 1944 s pripravo regulacijskega načrta mestnega jedra. Prvi predlog je pripravil arhitekt Božidar Gvardijančič. Po vojni, ko se je obnova središča mesta dejansko začela, njegov predlog, tudi zaradi takratnega družbenopolitičnega sistema, ni bil relevanten, zato sta delo nadaljevala zlasti arhitekta Herman Hus in Marjan Mušič. Slednji je pustil neizbrisan pečat pri obnovi mesta.

Na zgodovinski razstavi obravnavamo nemške letalske napade na Novo mesto. Osredotočamo se na samo mesto, ulice in stavbe ter izpostavljamo lokacije, kjer so bili napadi najhujši. Vprašamo se, ali so vojne rane in poškodbe ter povojna zagnanost pri obnovi domovine predvsem podobno podoba mesta tako spremenile, da ga ni več moč prepoznati.

Novomeško mestno jedro predstavljamo skozi dokumentarne fotografije in urbanistične dokumente iz predvojne, vojnega in povojnega obdobja ter

današnjega časa. S predmeti in njihovimi zgodbami, povezanimi z letalskimi napadi, ter z audio in video vsebinami, ki vključujejo tudi dnevniške in spominske zapise prič tragičnih dogodkov, poudarjamo nujnost ohranjanja predmetne in nesnovne dediščine v zvezi s temi dogodki in celotno vojno. Pri tem je pomembno, da se tako tovrstnih dogodkov kot nesmiselnih žrtev napadov spominjamo in jih ohranjamo v našem spominu.

Najhujši napad na mesto, 3. oktobra 1943 nekaj po 17. uri, je doživel tudi Leon Štukelj, ki je v svojih spominih na drugo vojno zapisal: »Ko sem zaslišal piskanje štuk, sem bil ravno v kuhinji, in to na tisti strani, kamor je padla bomba. Brž sem pograbil brisačo, si jo pritisnil na obraz in skočil pod podboj prehoda iz kuhinje v shrambo, počenil ter se stisnil v gubo.« Ko se je po napadu sprehodil po Glavnem trgu, je dodal: »Na vrhu ceste je bil pogled na glavni trg porazen. Odtrgana okna, trgovski roloji, razsvetljava, opeka, vsemogoče žice so ležale sredi trga. Mislim sem prvi trenutek, da so vse hiše uničene, toda k sreči ni bilo tako. Pozneje se je pokazalo, da je bilo s hiš potrgano le tisto, kar je lahko dosegel zračni pritisk, fundus hiš pa je ostal nedotaknjen.«

Zgodovinska razstava bo na ogled v Dolenjskem muzeju Novo mesto med 21. junijem in 24. novembrom 2024.

Rušenje hiše v nekdanji Arkovi ulici (danes Prešernov trg), 1945. Dolenjski muzej Novo mesto.

ČE BI VSAK POSKRBEL VSAJ ZA SVOJ KOTIČEK ...

Tjaša in Andreja Stankovič s svojim Zavodom Čebela med drugim bogatita turistično ponudbo mesta. (M. M.)

**Ob sprehajalni poti
Portoval iz smeri Irče vasi
številni meščani in vse več
turistov občuduje neokrnjen
in rastlinsko bogat travnik,
urejen medeni vrt in od lani
še večji mestni čebelnjak.
Zasluge gredo čebelarški
družini Stankovič in
njihovemu Zavodu Čebela,
ki o pomenu varovanja
čebel in z njim narave
oziroma naše prihodnosti
že desetletja poučuje tudi
otroke. A načrtov za naprej
imajo še veliko, veliko več.**

Biologinja Andreja Stankovič je omenjeni zavod pred dvema letoma predala hčeri Tjaši, sedanji direktorici, sicer pa že peti generaciji čebelarjev. »Čebelarka sem postala čez noč. Ob koncu študija je umrl oče in med drugim sem morala poskrbeti za 50 njegovih čebeljih družin,« pripoved o 40-letnem poslanstvu začne Andreja, tudi večkrat nagrajena keramičarka.

Po njenih besedah bi lahko domala vsak Slovenec v družinskem drevusu našel kakšnega čebelarja, v njenem primeru to velja tako za mamine kot očetove prednike. A te tradicije marsikje ni več, in ko je opazila, da primanjkuje izobraževalnih vsebin za najmlajše, se je odločila ukrepati.

Sprva je šole in vrtce obiskovala z opazovalnimi panji: »To je manjši panj iz samo dveh satov, ki predstavlja celo čebeljo družino.« Otroci novomeških in drugih šol so obiskovali tudi njihov čebelnjak na Zameškem, sedaj pa je to še lažje, saj so v Irči vasi ob omenjenem medenem vrtu, ki so ga zasadili ob podpori MO Novo mesto, odprli še pravi učni apiterapevtski čebelnjak.

»Ob obisku lahko otroci bolje vidijo neposredno povezavo v naravi, od naših več kot sto medovitih rastlin do čebel. Učenje je lažje in bolj učinkovito. Ne le kako in zakaj so čebele pomembne, ampak celotno varovanje narave, kako dosežemo, da je voda v naših pipah pitna ipd.« Po njenem pripovedovanju dolenjski šolarji veliko vedo o čebelah: »Običajno sicer mislijo, da je čebela pomembna zaradi medu. Pa ni tako. In tu jih učimo, da je prva in najpomembnejša vloga čebel opraševanje. Masa žuželk se znižuje, zato so čebele vse bolj pomembne. Tu je še socialni aspekt: čebele enako kot mi živijo v družinah, vsaka ima svojo vlogo, pri vsem je pomembna njihova sloga. Kot doma. In vse to vidijo skozi našo opazovalno steno. Če vsakdo opravlja svojo vlogo, vse deluje. Mi skrbimo za čisto naravo in rastline, ki jih oprašujejo čebele, mi uživamo njihov med. Vse je povezano.«

O tem s hčerko Tjašo ne učit le zanamcev, ampak vse več turistov iz domala vseh koncev sveta. Odkrito pravita, da niti ne vesta, od kod vse prihajajo, a redno

gostita skupine iz Irske, Avstrije, ZDA, Kube, Danske ... O novomeškem zavodu in neokrnjeni naravi v mestu je poročalo že veliko tujih medijev, Čebelarstva zveza Slovenije jih redno navaja kot primer dobre prakse. Kar glede na kopico inovativnih načrtov ne preseneča.

»Že v 80. sem imela panje v mestu na balkonu družinske hiše in bila tako verjetno prva urbana čebelarka v državi,« v smehu pristavi Andreja, medtem ko že opisuje medene piknike, na katerih gostom postrežejo domačo jedajo in pijačo, seveda vsako z medenimi dodatki. Na tem mestu je nemogoče naštetiti vse zavodove aktivnosti, od počitniškega programa Čebela do medenih masaž in apiterapije. Nič manj nimata načrtov za naprej: na družinsko posest bi radi vnovič postavili kozolec za sprejem večjih skupin, Novomeščanom pa omogočili tudi »posvojitev« čebelje družine. Zanje bi skrbela Andreja, dogajanje bi spremljali prek video posnetkov, se ob tem učili čebelarjenja in, seveda, dobili svoj med ...

»Velikokrat slišim tudi kakšne pesimistične izjave, kako sami ne moremo ničesar narediti za boljši jutri, da gre vse na slabše ... A jaz pravim: če bi vsak pošteno skrbel vsaj za svoj kotiček, bi se vsekakor poznalo. Veliko kapljic tvori morje, veliko morje. In če bo več takih, kot smo mi, bo tudi svet boljši. Odkrito vam povem, da lep vrt privlači lepe oz. dobre ljudi.« Naj bo čim več takih »čebel«.

Svoje neprecenljivo znanje o čebelarjenju in pomenu varovanja narave že vrsto let prenašata novim generacijam. (arhiv Zavoda Čebela)

NOSEK DOL – IZ NOVEGA MESTA PO DRŽAVI

Če nam je ob prihodu pasjega mladička v družino jasno, da moramo z njim v pasjo šolo, sicer bomo lahko imeli kasneje težave, zakaj enako ne velja za dojenčke? Primerjava je na prvo uho mogoče žaljiva, a je na mestu. Kakšni so današnji starši, zakaj ima veliko otrok težave z razvojem in kako je novomeškemu Zavodu Igrivi svet uspelo zagnati nacionalno kampanjo Nosek dol, ter predvsem, kaj želi z njo doseči?

Starši so danes soočeni s poplavo raznorazne ponudbe za »razvoj in vzgojo otrok«. Na eni strani slišijo, da je še vsak otrok shodil brez pomoči, na drugi jim trg ponuja veliko čajev za dojenčke, od joge in masaže do angleščine ... Kaj izbrati in zakaj, zagotovo ni enostavna odločitev.

»Naša želja je vsekakor, da bi se tudi ta trg uredil in ne bi smel kar kdorkoli ponujati česar koli. A na to nimamo vpliva, lahko pa staršem pomagamo z našim strokovnim znanjem in več kot 20-letnimi izkušnjami. Najbrž nas to dela drugače od ostalih,« pravi ustanoviteljica Zavoda Igrivi svet Tadeja Bečaj Žnidaršič, ki je poleg študija pedokinetike opravila na Dunaju še študij metode Feldenkrais, v Nemčiji pa tudi izobraževanje Jeremy Krauss Approach, namenjeno otrokom s posebnimi potrebami.

Družinski center

Igrivi svet v Novem mestu že 13. leto izvaja tako pedokinetiko (za dojenčke) kot vadbo po metodi Feldenkrais (tudi za odrasle), ob prihodu doktorice znanosti s področja zakonske in družinske terapije Petje Kovačević pa tudi psihoterapevtsko svetovanje. Sledeč nenehnemu razvoju, sta v sodelovanju s Petro Škof, edino igralno terapevko v Sloveniji, in Dejanom Sotirovom, strokovnjakom za delo z otroki z motnjo pozornosti, pred dvema letoma odprli še Center za družine Igrivi svet. »Gre za petletni projekt, ki ga v višini 70

»Pri ravnanju z otrokom ves čas ohranjamo linijo med noskom in popkom tako, da se ta ne povečuje. S tem ko otrokovo telo pada nazaj (nosek gor), se ta razdalja podaljšuje in prav zato nastajajo razvojne težave, če je otrok večino časa na tak način rokovan-negovan,« naziv kampanje Nosek dol pojasnjuje avtorica Tadeja Bečaj Žnidaršič. (arhiv Igrivega sveta)

tisočakov letno sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter MO Novo mesto. Tako otroke kot starše k nam večinoma napoti center za socialno delo. Ključno je namreč, da strokovno pomoč dobijo brezplačno in hitro, na letni ravni pa tako pomagamo okoli 400 otrokom in 600 odraslim,« ga oriše sogovornica.

Hitro pristavi, da so polno zasedeni: »Prostor sicer imamo, a že pokamo po šivih. Vsekakor bi bile dobrodošle kadrovske okrepitve, saj je pri takšnem (nacionalnem) razpisu res veliko papirologije in birokracije in posledično lahko trpi naše osnovno poslanstvo, tj. pomoč ljudem. V bodoče si seveda vsekakor želimo, da mesto takšen družinski center obdrži.«

Od lokalnega do nacionalnega

Pedokinetiko po državi sicer izvaja več centrov, v naši regiji pa je njun Zavod Igrivi svet edini. A ker si iskreno želi, da bi bilo to znanje širše dostopno, je ob podpori Regijskega NVO centra zagnala še nacionalno kampanjo Nosek dol. Namenjena je tako staršem kot zdravstvenemu osebju, zanjo pa je prek evropskega razpisa Impact4Values pridobila slabih 60 tisočakov. In kaj želi v sodelovanju z ostalimi centri pedokinetike v letu in pol, kolikor traja projekt, doseči?

»Pri ravnanju z dojenčki starši večinoma uporabljajo neprimerne vzorce dvigovanja, pestovanja, nošenja, podpiranja ipd.,

predvsem pa jim s preveč zaščitniško držo onemogočajo različne gibalne izkušnje. Vse to zelo vpliva na vzpostavljanje povezav v možganih, te pa oblikujejo vzorce otrokovega gibanja, delovanja in mišljenja, kar ključno vpliva na njegov fizični in psihični razvoj. Zato ima čedalje več sicer zdravih otrok nepotrebne težave, s katerimi dodatno obremenjujejo že tako preobremenjen zdravstveni sistem. Vse to se da učinkovito preprečiti z zgodnjo uporabo sodobnega razvojnega koncepta pedokinetike,« pravi in oriše nekaj »terenskih« izkušenj.

Pri sedanjih starših namreč vse bolj opaža, da otroke od prvega dne naprej preveč varujejo. Ob prvem joku jim podajo želeno igračo, umikajo kakršnoli ovire, jih nenehno nosijo in dvigujejo, da bi preprečili jok ali negotovanje. S tem pa preprečijo, da bi otrok usvojil osnovne gibalne vzorce, ki so njegova »prva domača naloga«.

Kasneje 6-letnik ne zna po stopnicah drugače kot eno po eno, 8-letnica nikakor ne zmore prevala, nekdo hodi z gležnji navznoter, drugega že v osnovni šoli nenormalno boli križ ...

Vse navedeno bi lahko s poznavanjem razvojno funkcionalnih prijemov pedokinetike preprečili. In pri tem ne gre »zgolj« za gibanje, ampak za veliko več: »V resnici bolj kot z dojenčkom delamo z mamo in očetom. Starše učimo, kako naj najdejo stik z otrokom, kar je pri tej starosti mogoče le s telesom. Otrok še ne govori,

Zavod Igrivi svet in istoimenski Center za družine se nahajata na Pavčkovi ulici 5 v Novem mestu, kjer je otrokom med drugim na voljo poligon za raziskovanje in razvoj vseh njihovih gibalnih potencialov. (arhiv Igrivega sveta)

s telesom in jokom pa pokaže vse. Tako starše učimo razumevanja, kaj jim otrok sporoča, kdaj se telesno odzove tako, da je v krču, in kdaj lahko svoje telo, če ga ustrezno nosimo, tudi sprosti.«

Ali kot pravi Vesna, ena od mamic s pedokinetike, ki jo je obiskovala z možem: »Mislim, da smo vsi ogromno pridobili. Tadeja naju je prepričala s svojim obširnimi znanjem in celostnim pristopom, ne le na področju gibalnega razvoja, ampak tudi čustev, medosebne interakcije itd. To bi moralo biti del prave šole za starše.«

Dostopno vsem

K temu stremi tudi omenjena nacionalna kampanja Nosek dol. »Pri tem razpisu, če ga primerjam z državnimi ali občinskimi, je res odlično to, da ima poenostavljeno financiranje (t. i. pavšale), kar pomeni, da je usmerjen v rezultate, ne v papirologijo. Zanima jih, kako boš uresničil obljubljeni, dejansko nekaj spremenil na bolje, ljudem res pomagal. Končno lahko večino energije in časa namenimo delu na terenu, ne pa zbiranju tisoč dokazil.«

V prvem polletju kampanje je tako novomeški zavod ustvaril sedem video napotkov, osnovnih učnih lekcij, ki so sedaj prosto dostopne vsem (na Babyvillage <https://babyvillage.mn.co> in Youtubu @PedokinetikaSLO). Tako želijo doseči čim več staršev in pedokinetiko omogočiti vsem, ne glede to, kje živijo in koliko denarja imajo.

»Še več. Ker seveda ni enako, če staršem znanje predajamo v živo v naših centrih ali si nekaj sami ogledajo in poskusijo doma, jih pozivamo, da se posnamejo in nam pošljejo posnetke, saj bodo tako dobili odziv strokovnjakinje, ali delajo prav ali ne, kaj naj izboljšajo,« doda.

@PedokinetikaSLO

Domača stran

Videoposnetki

Kratki videoposnetki

BEFORE

AFTER

PASIVNI SED

AKTIVNI BOČNI SED

1.37

Optimalna Uporaba BOČNEGA SEDA čez Dan. Koristne Usmeritve in Strategije.
73 ogledov • pred 2 tednoma

S PREKUCENI

AKTIVACIJO ROK

0.52

Dnevno s Pedokinetiko do več Prekucev, ki aktivirajo: pridobite več od razvoja.
91 ogledov • pred 2 tednoma

#01

Razvojni Napredek Dojenčka zaradi uporabe RPF | Strokovno Mnenje | Baby...

2.23

247 ogledov • pred 2 tednoma

PEDOKINETIKA

PEDOKINETIČNO NEGOVANJE V DNEVNI RUTINI Z DOJENČKOM

16.56

148 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

OTROKOV NOTRANJJI OBCUTEK VARNOST

7.55

#VLOG 2 Obvladovanje notranjega občutka varnosti. Osnove koregulacije | Baby Villag...
310 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

OTROKOV VARNI PRISTAN

10.39

#VLOG 4 Kaj se dogaja v možganih dojenčka, ko je v vašem naročju? | Baby...
268 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

DOJENČEK JOKA? POGLEJ KAJ LAHKO NAREDIŠ

6.30

208 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

POGLEJ KAKO PREOBLEČEM ŽIVAHNEGA DOJENČKA

13.04

#VLOG 5 Usmeritve za prijetno previjanje, ko je dojenček živahen. | Baby Village /...
250 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

JE VAŠ DOJENČEK PRETEŽAK? ALI SE TEŽKO DVIGNE OD TAL

13.35

#VLOG 1 PRESENETLJIVO: Rešitev za dojenčke, da se dvignejo od tal | Baby Villa...
310 ogledov • pred 1 mesecem

PEDOKINETIKA

NEPRESANE NOČI ZARADI KRČEV? VAŠ DOJENČEK SESA PRSTE?

4.41

#VLOG 3 Vas skrbi sesanje prstov? Imate neprespane noči zaradi krčev? | Baby Villag...
268 ogledov • pred 1 mesecem

V sodelovanju z ostalimi centri pedokinetike po državi staršem na spletu nudijo sedem brezplačnih vlogov. Svoje rokovanje z dojenčkom lahko tudi posnamejo in dobijo brezplačen nasvet strokovnjakinj pedokinetike. (zajem zaslona)

30 | NVO center

NVO center | 31

AKTIVNOSTI LAS DBK ZA BOLJ ZELENO MESTO

Ena izmed prednostnih nalog evropske kohezijske politike je tudi »zelena preobrazba za podnebno nevtralnost«. Gre za uresničevanje specifičnega cilja: izboljšanje varstva in ohranjanje narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture v mestnih okoljih in zmanjševanje vseh oblik onesnaževanja.

- »Nič več čebel, nič več opravevanja, nič več rastlin, nič več živali, nič več človeka.«
[Albert Einstein]

Za pomoč občinam pri pripravi projektov na temo zelene preobrazbe ja LAS Dolenjska in Bela krajina pripravil projekt Spodbujanje trajnostnega razvoja ekosistema na javnih površinah. Projekt se izvaja na območju 12 dolenjskih in belokranjskih občin. Vključuje svetovanje občinam in izdelavo strokovnega Priročnika za spodbujanje razvoja javnih zelenih površin s smernicami, ki bodo služile kot jasno navodilo občinam za pripravo projektov trajnostnega urejanja in vzdrževanje zelenih javnih površin. Vse občine so v projektu tudi pozvane, da pristopijo k podpisu Zaveze k ustvarjanju boljših pogojev za opraševalce. S podpisom zaveze občine sprejemajo deset načel, s katerimi se zavezujejo k bolj trajnostnemu delovanju in nenehnemu prizadevanju za boljše stanje opraševalcev znotraj urbanih središč. S tem se tudi občine z območja LAS DBK pridružujejo globalni rešilni akciji za izboljšanje habitata.

Ena od zavez je tudi spodbujanje sajenja medovitih trajnic v javnih nasadih in opuščanje netrajnostnih načinov sajenja enoletnih rastlin. Medovite rastline, med katere sodijo tudi zelišča, so vse bolj pogosta trajnica tudi na domačih vrtovih. Zelišča niso privlačna le za opraševalce, ampak so tudi nadvse uporabna v gospodinjstvih. V okviru projekta »Eko veriga zelišč od Dolenjske do Krasa« je Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto (VŠ Grm) v prostorih Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto izvedla delavnico »Uporaba zelišč in začimb v prehrani«. Pod vodstvom Mojce Koman, avtorice več knjig o zdravi prehrani, so lahko udeležence delavnice okušale zdrave namaze, izdelane z dodatki zelišč.

Da so zelišča in z njimi povezano zeliščarstvo vse bolj priljubljena, dokazuje tudi uspešno izveden »Festival zelišč v Novem mestu«, ki potuje po Sloveniji in se je tokrat ustavil v Novem mestu. Na festivalu sta imela stojnico tudi LAS Dolenjska in VŠ Grm. Na njej sta predstavila aktivnosti zeliščarskega projekta, navdušila prisotne s prikazom uporabe zelišč v vsakdanji rabi, otroke s saditvijo zelišč in razveselila mimoidoče s promocijskimi darilcem, zeliščnim milom čebelarke Anice Štubler.

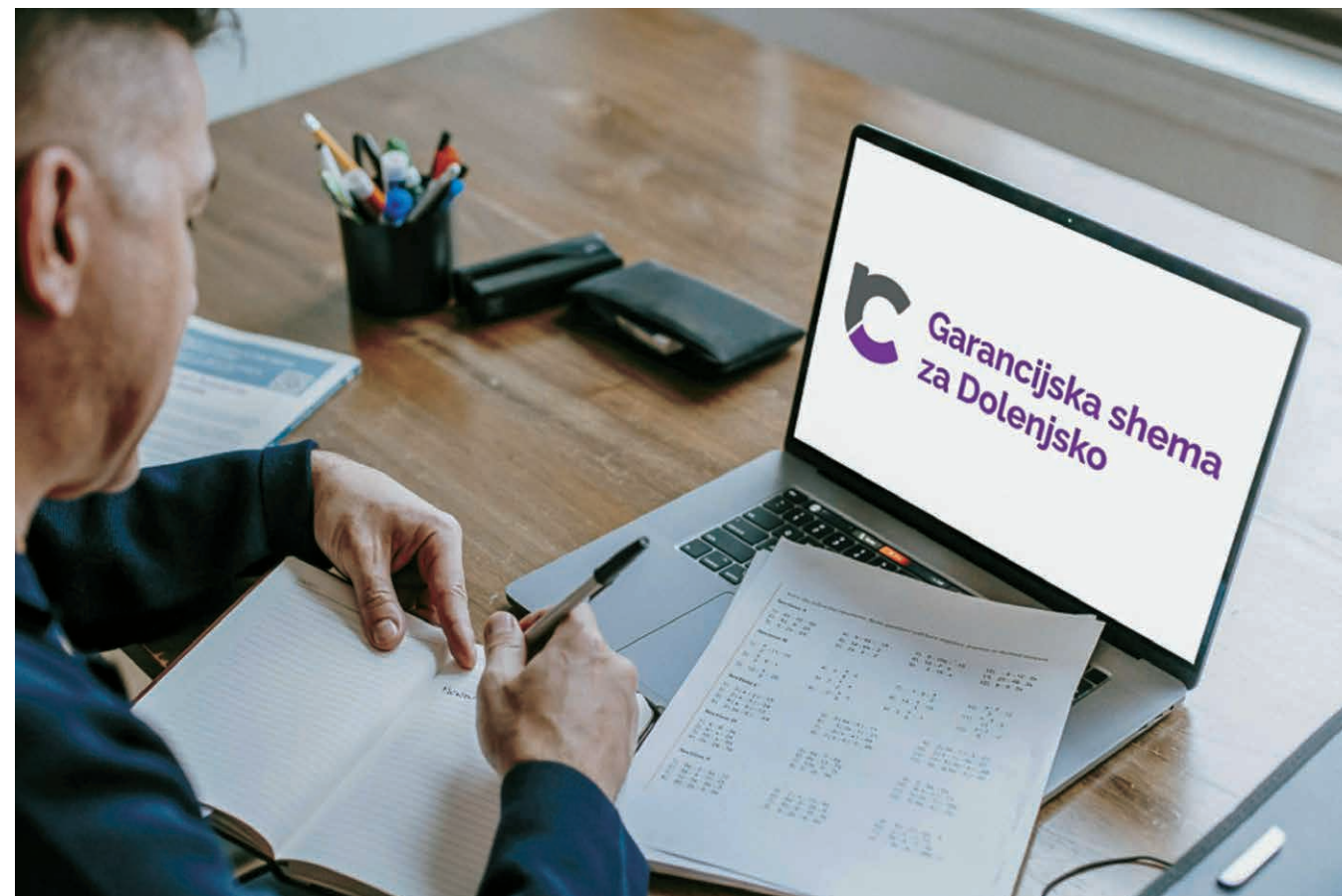
arhiv LAS DBK

Na nas vseh je, da zgornji citat Alberta Einsteina ostane le opozorilo in ne realnost, to pa bomo dosegli z večjo tenkočutnostjo do narave, ki nas obkroža in je v teh pomladanskih dneh še posebej lepa.

Opomba: Deloma povzeto po prispevku Martine Auguštin, objavljenem na spletni strani <https://www.las-dbk.si/novice/projekt-za-spodbujanje-zelene-preobrazbe-na-obmocju-las-dbk/>

KAKO DO UGODNIH KREDITOV IN SUBVENCije OBREStNE MERE?

arhiv RC Novo mesto

**Razvojni center Novo mesto
malemu gospodarstvu
tudi letos omogoča
ugodne obrestne mere,
manjše stroške najema
posojil, pridobitev garancij
ter možnost subvencije
obrestnih mer.**

Gospodarstvo v regiji se tako zaradi vse zahtevnejših pogojev poslovanja kot tudi relativno visokih obrestnih mer spopada z vedno večjimi izzivi, kako preživeti in se razvijati dalje. V pomoč pri hitrejšem razvoju je Razvojni center Novo mesto v sodelovanju z Mestno občino Novo mesto in občinami Črnomelj, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški Potok, Metlika, Mirna, Mirna Peč, Mokronog - Trebelno, Semič, Straža, Šentjernej, Šentrupert,

Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje, Žužemberk, ki program sofinancirajo, objavil nov Razpis garancij in posojil Garancijske sheme za Dolenjsko za leto 2024. Na razpisu lahko podjetniki pridobijo ugodne kredite za investicije, obratna sredstva, zaposlovanje in predfinanciranje projektov z garancijo od 50 do 80 %. Razvojni center Novo mesto v sodelovanju s sodelujočimi bankami (letos z NLB, d. d., in Delavsko hranilnico, d. d.) nepretrgoma že 25 let razpisuje sredstva, ki jih lahko koristijo mikro, mala podjetja, samostojni podjetniki, fizične osebe z dopolnilno dejavnostjo, zavodi, zadrage in socialna podjetja. V letu 2024 je razpisanih za 5,5 milijona evrov ugodnih posojil in za 4 milijone evrov garancij za ta posojila.

Poleg Garancijske sheme za Dolenjsko je Razvojni center Novo mesto v

sodelovanju z Mestno občino Novo mesto in občinami Dolenjske Toplice, Kočevje, Mirna, Mirna Peč, Mokronog - Trebelno, Straža, Šentjernej, Škocjan, Trebnje, Žužemberk, ki program sofinancirajo, na svoji spletni strani objavil tudi Razpis »Subvencije obrestne mere podjetniških kreditov 2024«. Razpisanih je za 69.500 evrov subvencij. Na razpis se lahko prijavijo mikro, mala podjetja, samostojni podjetniki posamezniki, socialna podjetja, zavodi in zadrage. Upravičene so obresti v obdobju od 1. 10. 2023 do 30. 9. 2024 v višini do 50 % vseh upravičenih stroškov. Najnižji upravičeni znesek subvencije na vlogo je 50, najvišji znesek na upravičenca pa 2.000 evrov. Vsak upravičenec lahko odda največ dve vlogi. Razpis je odprt do 18. 10. 2024, a je povabilo za posamično občino, ki sodeluje v razpisu, odprto le do porabe sredstev.

Razpisa sta z vsemi informacijami objavljena na spletni strani www.rc-nm.si.

Več informacij: Nataša Derganc Štajdohar: natasa.derganc.stajdohar@rc-nm.si, 07/33 72 987.

Želite svoj
spor rešiti
hitro,
učinkovito in
z manj
stroški?

Center za alternativno
reševanje sporov pri
Mestni občini Novo
mesto je vzpostavljen z
namenom izvajanja
mediacij.

Mediacija je
prostovoljen, hiter,
zaupen in učinkovit
način reševanja
sporov.

V mediaciji stranki ob
pomoči mediatorja
(nevtralne tretje
osebe) poskušata
doseči mirno rešitev
spora.

POMOČ IN INFORMACIJE
pri koordinatorki
☎ 07 39 39 242
✉ mediacija@novomesto.si
🌐 www.novomesto.si

POSKUSITE Z MEDIACIJO!

Boštjan Pucelj

NOVO MESTO	LASTNOST, STANJE VESELEGA	OZEMLJE Z DOLOČENIMI ZNAČILNOSTMI	RIKANJE	NAPISNA PLOŠČICA, NALEPKA	AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD)	GLAVNO MESTO JORDANIJE
VOZILO, PRIPRAVA, V KATERO JE VPREŽENA ŽIVAL						
BOLEZENSKA RDEČINA KOŽE						
ORODJE ZA SEKANJE						
BRITANSKI PEVEC (SHEERAN)			BRIT. REŽISER (LOACH) TLAKOVAN PROSTOR OB ZGRADBI			
REKA POZABLJENJA V GR. MIT. ČASTNI NASLOV V FR.					SLOVENSKA IGRALKA (ZIDAR)	NIZOZEMSKA SORTA JESENSKIH JABOLK
		KUBANSKI POLITIK (CASTRO) UŽITNI TRDNI DEL KOKOSA				
FRANCOSKI VELIKOMESTNI POTEPUH, SLEPAR, RAZBOJNIK					DOLANC, STANE IZDELOVALEC VRVI	
DAROVALEC			ZORA, SVIT KOŠARA ZA SEME PRI SEJANJU, SEJALNICA			
RUSKI PESNIK (VJAČESLAV IVANOVIČ)			V ANTIKI POLEG ATEN GLAVNI GRŠKI POLIS GRAF			
JOHN RITTER		SL. PISATELJICA (ZOFKA) MESTO V S. ITALIJI			ZVARJENO MESTO RUS. PILOT (VALERIJ PAVLOVIČ)	
VAS PRI ČRNEM KALU (plezanje)			GOBA ZA UMIVANJE GL. MESTO ESTONIJE			PECLJU PODOBEN DEL GOBE, BET KANADSKI ROCK GLASBENIK (BRYAN)
KONČNI DEL CEVI PRI VODNJAKU AVSTRJSKI PSIHOANALITIK (OTTO)					REKA SKOZI NOVO MESTO OMIKANA ŽENSKA	
SERPENTINA, VIJUGA			V GRŠKI MITOLOGJI ŠČIT ZEVS IN ATENE			OSEBNI DOHODEK NAJVIŠJE GOROVJE NA KRETI
KORALNI OTOK			IZRASTEK ČREVESNE SLUZNICE, RESICA HANKS, TOM			
MOČEN DEŽ S HUDIM VETROM, TRESKANJEM					ELEKTRONSKA NAPRAVA, KI OMOGOČA PRENOS PODATKOV	
KOLIČINA, MNOŽINA					AKONTACIJA, PREDUJEM	

ČKALOV - ruski preskusni pilot (Valerij Pavlovič); KOPRA - užitni trdni del kokosa; LETE - reka pozabljenja v grški mitologiji;
RANK - avstrijski psihoanalitik (Otto); TATRMAN - končni del cevi pri vodnjaku;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta
1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Geslo križanke,
svoje ime in priimek ter naslov prebivališča lahko pošljete
tudi po elektronski pošti na kabinet@novomesto.si.
Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele
do 5. avgusta 2024, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev,
ki bodo prejeli priložnostna darila.

Avtor križanke: Peter Udir, foto: Boštjan Pucelj

Ime in priimek: _____
Naslov: _____
Iskano geslo: _____

Junij

Abonma vpis KCJT

novi abonenti od 17. 6. dalje

Koncert Vokalne skupine Mezzo

18. 6., ob 19.30

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Razširitev Rastoče knjige Novo mesto

19. 6., ob 18.00

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Pogovorni večer Na robu poletja: Denis Škofič

20. 6., ob 18.00

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Odprtje zgodovinske razstave In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.

21. 6. ob 19.00

Mala dvorana Dolenjski muzej
Novo mesto

Počitniška sredi v muzeju – ustvarjalne delavnice za otroke in mladino

26. 6., od 10.00 do 12.00

Dolenjski muzej

Počitniške aktivnosti za otroke v MC Oton

26. 6.–5. 7.,
vsak dan od 7. do 15. ure

MC Oton

Rudi Potepuški, festival ulične umetnosti

27.–28. 6.,
od 10. ure dalje

Glavni trg

Julij

Krka Outdoor festival

1. 7.–7. 7.

različna prizorišča v Novem mestu

Počitniška sredi v muzeju: ustvarjalne delavnice za otroke in mladino

3. 7., 10. 7., 17. 7., 24. 7.,
od 10.00 do 12.00

Dolenjski muzej

Novomeški poletni večeri

4. 7., 9. 7., 11. 7., 12. 7., 13. 7., 18. 7.,
19. 7., 20. 7., 25. 7., 26. 7.

Glavni trg

Sprejem slovenske bakle pred olimpijskimi igrami

5. 7.
med 11. in 13. uro

Glavni trg

Krka Outdoor Festival: Krka živi!

6. 7., od 15.00

ŠRC Loka

Krka Outdoor Festival: Maja Keuc

6. 7., od 20.00

Glavni trg

Krka Outdoor Festival: Skoki v Krko

7. 7.,
od 16.00

Kandijski most

Razstava Največji dan: zmag v Parizu. 100 let zlatih olimpijskih medalj Leona Štuklja

9. 7., ob 19.00

Glavni trg Novo mesto

Okusi Novo mesto – kulinarčne delavnice

10.–12. 7.,
od 17.00 do 20.00

Zidanica Verček

Grem domov v Novo mesto: Vlado Kreslin

13. 7., ob 19.00

Glavni trg

Festival novomeško poletje

19. 7.

Darko Rundek trio

Glavni trg

Vodstvo ob zaključku arheološke razstave Življenje na tej in oni strani – Novo mesto pred 3000 leti

21. 7., ob 11.00

Galerija Dolenjskega muzeja Novo mesto

Avgust

Novomeški poletni večeri

1. 8., 8. 8., 10. 8., 22. 8.,
24. 8., 27. 8.

Glavni trg

Festival novomeško poletje

3. 8.

Generator, Atwoodovo padalo

Glavni trg

Festival novomeško poletje

7. 8.

Chris Eckman & Boštjan Narat

Park Rastoče knjige

Galerija Kocka, razstava

12. 8.–13. 9.
razstava: Leila Bartell

Festival Jazzinty

12.–17. 8.,
vsak večer od 20.00

ploščad pred KCJT, Muzejski vrtovi (16. 8.)

Odprtje likovne razstave 20 let Novomeških likovnih dni

14. 8.–27. 10.

Galerija Dolenjskega muzeja
Novo mesto

Počitniška sredi v muzeju – ustvarjalne delavnice za otroke in mladino

21. 8. in 28. 8.,
od 10.00 do 12.00

Dolenjski muzej

Kino na trgu

21., 23., 24., 25. 8., ob 20.30

Glavni trg

REKU REKU, festival pripovedovanja

28. 8., 29. 8., 30. 8.

Glavni trg

Pogovorni večer Na robu poletja

29. 8., ob 18.00

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Mladinska tržnica

31. 8.,
od 15.00 do 19.00

Župančičevo sprehajališče

Noč na Krki

31. 8.,
od 19.00 do 01.00

ŠRC Loka

September

Pogovorni večer Na robu poletja

5. 9., ob 18.00

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Poletna bralna značka Pustolovci: zaključna prireditev s super gostom

9. 9., ob 17.00

Park Rastoče knjige

Pogovorni večer Na robu poletja

12. 9., ob 18.00

Park Rastoče knjige ob Knjižnici
Mirana Jarca Novo mesto

Odprta kuhna

14. 9., ob 10.00

Glavni trg

Dan brez avtomobila

20. 9., ob 8.00

Glavni trg

Svetovni dan turizma: dan odprtih vrat TIC Novo mesto

27. 9.,
od 9.00 do 19.00

TIC Novo mesto

Svetovni dan turizma: Pušelšank s štrukljiado na Trški gori

28. 9.,
od 12.00 do 18.00

Zidanica Verček

Dnevi evropske kulturne dediščine: voden sprehod Po Julijini in Štukljevi brvi

29. 9., od 14.00 do 16.00

zbor in zaključek pri spomeniku
Leona Štuklja v Kandiji